

О Т Ч Е Т
НА
СЪВЕТА ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ
ЗА
2008 г.

СОФИЯ, 31 март 2009 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. УВОД

- 1.1. Съвет за електронни медии. Състав и правомощия
- 1.2. Медийна среда в Република България
- 1.3. Европейска регулаторна рамка. Директива за аудиовизуалните медийни услуги на ЕС
- 1.4. Българска регулаторна рамка. Изменения в Закона за радиото и телевизията и в Закона за електронните съобщения

2. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ НА СЪВЕТА ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

- 2.1. Лицензиране и регистрация
- 2.2. Мониторинг
- 2.3. Правни дейности.
- 2.4. Международна дейност
- 2.5. Публични дейности и корегулация
- 2.6. Финансови дейности.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- 3.1. Изводи
- 3.2. Предстоящи задачи

1. УВОД

1.1. Съвет за електронни медии. Състав и правомощия

Съветът за електронни медии (СЕМ) е независим специализиран орган, който регулира радио- и телевизионната дейност в Република България, съгласно

изискванията на Закона за радиото и телевизията. Дейността на СЕМ, като регулаторен орган се осъществява в няколко основни области:

- Лицензиране на радио- и телевизионни програми, предназначени за ефирно разпространение;
- Регистрация на радио- и телевизионни програми, предназначени за разпространение чрез кабел и сателит;
- Мониторинг на радио- и телевизионни програми по спазването на изискванията на ЗРТ и условията, съдържащи се в програмните лицензи;
- Мониторинг на радио- и телевизионни програми по време на изборни кампании;
- Процесуално представителство пред районни и градски съдилища и пред Върховен административен съд (ВАС);
- Участие на членове на СЕМ в работата на Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА) и на други европейски организации в областта на електронните медии;
- Активен професионален диалог между СЕМ като регулаторен орган и организации от неправителствения медиен сектор;
- Провеждане по инициатива на СЕМ на публични дискусии, семинари, кръгли маси, работни срещи по важни въпроси от областта на медийната регулация;
- Издателска дейност - публикуване на изменения в медийното законодателство, решения и становища на СЕМ.

Съветът за електронни медии осъществява своята дейност по силата на закона за радиото и телевизията (ДВ, бр.-138/1998) . СЕМ е правоприемник на първия медиен регулатор на радио- и телевизионното съдържание в Република България - Националният съвет за радио и телевизия (НСРТ). Съветът за електронни медии се създава в края на м. ноември 2001 г., като неговият състав отговаря на изискванията на ЗРТ – петима негови членове се избират пряко от Народното събрание и четирима членове се назначават с указ на президента на Република България. Независимостта на регулаторния орган, както и неговите действия, се съдържат в някои основни принципи на ЗРТ, в начина на избор на неговите членове и условията, на които те трябва да отговарят. Членовете на СЕМ подават всяка година декларации пред Сметната палата,

на основание на *Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности.*

Съставът на Съвета за електронни медии след втората и четвъртата година от конституирането му се обновява по жребий. След изтичане на две години се осъществява обновяване на състава на Съвета, като съгласно изискванията на ЗРТ, съставът се обновява с двама представители от квотата на Народното събрание и един от квотата на президента.. Техният шестгодишен мандат започва да тече от датата на избирането или назначаването им. След изтичането на четири години съставът на СЕМ се обновява с един представител от квотата на Народното събрание и двама от квотата на президента. Техният шестгодишен мандат започва да тече от датата на избирането или назначаването им.

През м. ноември 2008 г., с почти едногодишно закъснение, бе извършено обновяване на състава на СЕМ. С две решения от 30.10. 2008 г. Народното събрание, на основание чл.86, ал.1 от Конституцията на Република България и чл.24, ал.1 и чл.29, ал.1 от ЗРТ избра Мария Стефанова и Анна Хаджиева за членове на СЕМ (ДВ, бр.96 от 7.11.2008г.). С Указ № 21 от 4.02.2008г., на основание чл.98, т.7 от Конституцията на Република България, чл.24, ал.1 и чл.25,26 от ЗРТ, президентът на Република България назначи Анюта Асенова за член на СЕМ (ДВ, бр.16 от 15.02.2008 г.). Решенията на Народното събрание и Указът на президента на Република България влязоха в сила едновременно.

На 21.10. 2008 г. Съветът за електронни медии, на основание чл.30, ал.2,т.3, във връзка с чл.26,т.3 от ЗРТ, във връзка с решение № 50 от 8.10.2008 г. на Комисията за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия прекрати предсрочно мандата на члена на СЕМ акад. Людмил Стайков. С Указ № 348 от 9.12.2008 г. на основание чл.98, т.7 от Конституцията на Република България, чл.24, ал.1 и чл.25,26, както и чл.30, ал.3 от ЗРТ, президентът на Република България назначи Георги Стоименов за член на СЕМ (ДВ, бр.106 от 12.12.2008 г.).

При осъществяване на своята дейност членовете на СЕМ прилагат следните принципи: *колегиалност, публичност и прозрачност, независимост при обсъжданията и вземането на решения, сътрудничество с държавните органи, радио- и телевизионните оператори и неправителствените организации, с дейност в областта на радиото и телевизията или защитата на авторското право и сродните му права, защитата на интересите на зрителите и слушателите.*

Съветът за електронни медии е задължен да следи как радио- и телевизионните оператори спазват основни принципи на радио- и телевизионната дейност, които се съдържат в Закона за радиото и телевизията, а именно :” *гарантиране правото на свободно изразяване на мнение, гарантиране правото на информация, запазване тайната на източника на информация, защита на личната неприкосновеност на гражданите, недопускане на предавания, внушаващи нетърпимост между гражданите, недопускане на предавания, които противоречат на добрите нрави, особено ако съдържат порнография, възхваляват или оневиняват жестокост или насилие или подбуждат към ненавист, основана на расов, полов, религиозен или национален признак*”.

Съветът за електронни медии извършва лицензиране на нови програми, предназначени за ефирно излъчване, както и регистрацията на програми, предназначени за излъчване по кабел и сателит. Лицензионната дейност на Съвета, съгласно изискванията на ЗРТ, се осъществява чрез конкурс, тъй като ефирните честоти, според Конституцията на Република България, са ограничен ресурс, който принадлежи на държавата. Регистрационната дейност на Съвета е сравнително нов, либерален режим, който беше въведен в ЗРТ от българския законодател през 2001 г. Съгласно този режим, регистрацията на нови радио- и телевизионни програми, предназначени за кабел и сателит, е свободна, защото тази платформа е неограничен ресурс.

Съдържанието на програмите на радио- и телевизионните оператори подлежи на мониторинг от СЕМ и в случаите на несъответствие със законовите разпоредби, Председателят на СЕМ след решение на Съвета, издава актове за установяване на административни нарушения и след обсъждане преценява дали да бъде наложено наказание на съответния оператор и какъв да е неговият размер.

При осъществяване на своите правомощия Съветът за електронни медии се ръководи от интересите на обществото, като защитава свободата на словото, плурализма на идеи и гледни точки в радио- и телевизионните програми, и независимостта на радио- и телевизионните оператори.

СЕМ осъществява своята дейност и в съответствие с медийната политика на Европейската комисия и на Съвета на Европа, с изискванията и регламентите на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги, на Европейската конвенция за трансгранична телевизия, на Европейската културна конвенция. СЕМ е член на Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА). Съветът се придържа и към идеите и принципите, които се съдържат в редица резолюции, директиви и препоръки

на Европейската комисия, актове на парламентарната асамблея на Съвета на Европа и на Комитета на министрите в областта на медийното законодателство и регулация, които имат само препоръчителен характер за страните - членки, но формират някои основни принципи на медийна политика и демокрация в обединена Европа, а именно: защита на малолетните и непълнолетните от вредно медийно съдържание, гарантиране на достъпа на националната телевизионна аудитория до събития с особено важно значение, гарантиране на правото на отговор, запазване в страните - членки на ЕС на дуалистичния модел в областта на радио- и на телевизионната дейност, който предвижда развитие на обществени и на търговски медии, както и независимо финансиране от държавата чрез такси на обществените медии.

Регулацията на електронните медии е особено важна дейност, която поставя развитието на медийната среда върху общи принципи и законови норми и създава предпоставки за възможно най-благоприятното развитие на медийната среда, в съответствие с изискванията на българската и на европейската регулаторна рамка.

СЕМ поддържа активен диалог с Комисията по гражданско общество и медии към Народното събрание, с Министерство на културата и с редица други комисии и ведомства, които защитават малолетните и непълнолетните, потребителите и гарантират защита от дискриминация.

Регулаторът на медийното съдържание налага добри практики в прилагането на Закона за радиото и телевизията и в съвместната си работа с влиятелни неправителствени организации в областта на електронните медии като Асоциация на българските радио- и телевизионни оператори (АБРО), някои сдружения за колективно управление на авторските и сродните права като „Музикаутор“, „Филмаутор“, „Профон“, БАМП, редица организации, които защитават правата на отделни специфични групи в обществото, като Асоциация „Родители“, Център за психологически изследвания, Фондация „Джемини“ и др.

1.2. Медийна среда в Република България

Представянето на разнообразните дейности на СЕМ в областта на медийната регулация е тясно свързано и с развитието на медийната среда и промените, които настъпиха в областта на медийното законодателство.

Електронната медийна среда в Република България включва към 17.10.2008 г. **419 радио- и телевизионни програми**. От тях **199 са радиопрограми** и **220 телевизионни програми**. Наземно се разпространяват **157 радиопрограми**, а **42**

радиопрограми се разпространяват по кабел. От тях три програми имат национално покритие - програмите „Хоризонт” и „Христо Ботев” на *Българско национално радио* и програмата „Дарик радио”. Българско национално радио разпространява наземно и шест регионални програми. **220 телевизионни програми** се разпространяват по кабел и сателит у нас, а **7 телевизионни програми** се разпространяват наземно. Три от тях се разпространяват на територията на цялата страна - **БНТ**, „**бТВ**” и „**Нова телевизия**”. Останалите четири са регионалните центрове на БНТ в градовете Варна, Пловдив, Благоевград и Русе.

В Република България са лицензирани още **197 далекосъобщителни оператори**, които използват ограничен честотен ресурс и разпространяват програми по наземен път. В страната са изградени **1800 кабелни мрежи**, поддържани от **635 далекосъобщителни оператори**, които предоставят далекосъобщителни услуги, и **23 оператори**, чиито програми се разпространяват чрез сателит. Двама далекосъобщителни оператори предлагат цифров пакет програми. **160 оператори** осъществяват далекосъобщителна дейност, като разпространяват **118 радио-** и **42 телевизионни** програми, в режим на временна търпимост, съгласно изискванията на §9а от ЗРТ.

В медийната среда в Република България активно участват продуценти и журналисти, представители на други медийни професии, рекламисти и специалисти по маркетинг, неправителствени организации, регулаторни органи по съдържанието и по преноса и разпространението на радио- и телевизионните програми. Обликът на медийната среда се формира главно чрез радио- и телевизионните програми, но той вече е неотделим от радио- и телевизионния пазар, а вече и от интернет сайтовете на големите електронни медии, радио- и телевизионните излъчвания онлайн, радио и телевизионната реклама онлайн.

През 2008 г. станахме свидетели на бурното развитие на медийния пазар. Тенденциите на сливания и окрупняване, на смяна на медийна собственост, закономерно доведоха до съществени промени в медийната среда - поява и развитие на по-качествени програми, като резултат от много силния конкурентен натиск, активно участие на много кандидати в провежданите конкурси от регулаторния орган за нови радиопрограми, много бързо развитие на радио- и особено на телевизионни програми, предназначени за разпространение по кабел и сателит.

В областта на радио- и на телевизионните програми с национален обхват на разпространение, все по-успешно се налага качествен програмен продукт, който носи

марката „произведено в България“. С малки изключения, не така стоят нещата в областта на телевизионните програми, предназначени за кабел и сателит- качеството на техните предавания често не задоволява нарасналите вкусове и потребности на аудиторията. Що се отнася до радиопрограмите с регионален и местен обхват, тук се забелязва тенденция на известно преобладаване на музикално-информационния профил.

Заслужава внимание и оценката за развитие на страната ни по отношение на медийния пазар. Европейски анализатори отбелязват, че България е най-примамливата медийна дестинация, а българският медиен пазар е най-гъвкавият и най-бързо развиващ се в Източна Европа.

Продажбата на националната ефирна телевизия „Нова телевизия- първи частен канал“ от „Антена“ България (гръцко-български капитал) на „Модърн Таймс Груп“ (основно шведски капитал) за 630 млн. евро и на „ТВ-2“ и телевизия „Ринг“ на медийната корпорация СМЕ за 172 млн. Евро, показва, че качеството на произвежданата у нас телевизионна програма е много високо, дори за европейските медийни стандарти..

1.3. Европейска регулаторна рамка. Директива за аудиовизуалните медийни услуги

Медийната регулация е условие за приобщаването на нашата страна към принципите и ценностите на ЕС, към правилата на европейското медийно законодателство, към добрите практики в европейското медийно пространство.

В края на 2007 г. бе приета новата Директива за аудиовизуалните медийни услуги, която въвежда някои по-либерални правила от отношение на телевизионната реклама, като беше определен двегодишен срок за нейното въвеждане в националните законодателства на страните- членки. Този срок изтича в средата на м. декември 2009 г.

Новата Директива забранява позиционирането на продукти във филми и сериали, но същевременно дава възможност на страните- членки при транспонирането на Директивата да имат възможност да го въведат, при спазване на определени условия и правила. Тя обръща внимание на корегулацията, саморегулацията и медийната грамотност, както и на нелинейните услуги по заявка, които стават възможни при разпространението на телевизионни програми в новата цифрова среда. Директивата въвежда относително по-либерален режим на работа на телевизионните оператори. Пред Република България, в това число и пред СЕМ, стоят няколко важни въпроса,

един от които е дали у нас приложното поле на Директивата за аудиовизуалните услуги ще обхване и радиосредата, която е обект на регулация в сега действащия ЗРТ. Впрочем такава е практиката на националните законодателства на много страни-членки.

Директивата за аудиовизуални медийни услуги представлява ревизия на старата Директива “Телевизия без граници”. В нея са посочени ясни цели в подкрепа на аудиовизуалната политика на Европейската общност. Сред принципите в тази област са минимална регулация, разделяне на съдържанието от преноса, защита на ценностите в обществен интерес, развитие на саморегулацията и на независими и ефективни регулаторни органи.

В процеса по въвеждането на новата Директива в медийното законодателство на Република България, през 2008 г. Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори организира дискусия и семинар относно въвеждането на директивата в Закона за радиото и телевизията, по време на които членове на СЕМ взеха активно участие. Регулаторният орган по съдържанието има активна позиция по отношение на прилагането на текстовете относно авторските права, търговското слово и практиката на корегулацията.

През цялата 2008 г. *Европейската конвенция за трансгранична телевизия (ЕКТТ)* беше в процес на ревизия. Предстои нейното приемане, което е в синхрон с Директивата за аудиовизуални медийни услуги и съответства на либерализацията върху някои медийни приложни полета. Република България е страна по конвенцията (ЕКТТ) и активно участва в нейната ревизия. СЕМ има свой представител на всички заседания на Медийния директорат в Съвета на Европа в Страсбург. Предстои изменителният протокол на ЕКТТ да бъде открит за ратификация през 2009 г.

СЕМ работи в съответствие с правилата на Съвета на Европа, с изискванията на Европейската конвенция за трансгранична телевизия, на все още действащата у нас Директива “Телевизия без граници”, Европейската културна конвенция и на Закона за радиото и телевизията, в които са заложили основните ценности и професионални стандарти за медийна регулация и поведение.

Членството на Съвета за електронни медии в Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА), съгласно Решение № 446 от 15 юни 2001 г. на Министерски съвет, е признание и отговорност не само за участието на Съвета за електронни медии в регулирането на процесите в медийния сектор и налагането на нови професионални стандарти, в съответствие с изискванията на ЗРТ, но и за

активното участие на регулаторния орган в динамичните процеси на европейското аудиовизуалното пространство. Това задължава регулаторния орган да се развива и усъвършенства в съответствие с европейските стандарти и с успешното изпълнение на програмата на българското правителство в областта на аудиовизуалните услуги и медийното потребление.

1.4. Българска регулаторна рамка. Изменения в медийното законодателство

На 22 май 2007 г. беше обнародван Законът за електронните съобщения, който замени действащия дотогава Закон за далекосъобщенията. С този нов закон се въведе в употреба нова, съвременна терминология, която отговаря на предстоящото въвеждане на цифровата наземна телевизия в Република България. Философията на новия закон за електронните съобщения изискваше привеждане в съответствие на Закона за радиото и телевизията с новите правила за лицензиране на радио- и на телевизионни програми, предназначени за цифрово разпространение. Това наложи необходимостта от синхронизиране на Закона за радиото и телевизията със Закона за електронните съобщения. Законодателят беше предвидил срок от шест месеца за синхронизирането на двата законодателни акта.

В началото на 2008 г. Съветът за електронни медии прецени, че бързо променящата се радио- и телевизионна среда започва да надхвърля остарялата законова рамка. Практиките на отделните оператори в разнообразяване и развитие на радио- и телевизионното съдържание станаха много гъвкави, все повече обърнати към европейските медийни стандарти. Официалната политика на Европейския съюз в областта на цифровизацията и определянето на 2012 г. като краен срок за изключването на телевизионни програми, излъчване на аналогова платформа, трябваше да се съпътства и от промени в българската регулаторна рамка.

Ето защо Съветът за електронни медии инициира промени в Закона за радиото и телевизията, които да го синхронизират със Закона за електронните съобщения, приет още през 2007 г.. През цялата 2008 г. СЕМ активно участва в разработването на новите текстове в Закона за радиото и телевизията. Приносът на членовете и на експертите на Съвета за електронни медии в подготовката на ЗИД на ЗРТ е значителен, както по обем, така и по съдържание.

Ревизията на Закона за радиото и телевизията се налагаше да бъде направена и във връзка с прехода на страната ни от аналогово към цифрово разпространение. Затова

беше важна ролята на СЕМ в стартирането на този процес за подготовка на законопроект за изменение и допълнение на ЗРТ. Съветът прие ролята си на активен участник в целия консултационен процес. Той най-напред изготви с помощта на външен консултант рамката на новите текстове от бъдещия закон с оглед на цифровизирането на средата и преките отговорности, които регулаторът трябва да носи в периода на прехода от аналогово към цифрово разпространение. След това Съветът предостави тези текстове на работна група, сформирана в Министерство на културата и излезе с официално становище по отношение на ЗИД на ЗРТ.

До края на 2009 г. предстои разглеждането и приемането на нов медиен закон, който да въведе правилата и новите телевизионни практики, заложен в Директивата за аудиовизуалните медийни услуги, приета в края на 2007 г. Всички страни - членки получиха срок от две години да въведат Директивата в своите национални законодателства, като се придържат към либералния подход, заложен в Директивата, или въведат по-строги правила в своите закони, със задължителната аргументация, че тези ограничителни правила са пропорционални и недискриминационни.

Медийната регулация, осъществявана от Съвета за електронни медии, подлежи на **съдебен надзор**. Този съдебен надзор може да се разглежда в два аспекта:

- относно решения на СЕМ във връзка с лицензионната и регистрационната дейност - съдебен надзор, прилаган от Върховния административен съд в двуинстанционно производство;

- относно издаваните от председателя на СЕМ наказателни постановления във връзка с извършвания от експертите на СЕМ мониторинг на радио- и телевизионните програми - надзор на районните съдилища и на административните съдилища.

Обобщенията за съдебния надзор са изложени по-нататък в Отчетния доклад на СЕМ за 2008 г.

СЕМ има задължението ежегодно да предоставя статистически данни за достигнатото съотношение на европейските произведения и на европейските произведения, създадени от независими продуценти, съгласно Директивата “Телевизия без граници”. Това условие е залегнало и в новата Директива за аудиовизуални медийни услуги. Съветът изиска от телевизионните оператори обобщена и анализирана информация. Тази справка беше изпратена на вниманието на Министерство на културата, дирекция “Европейска интеграция”. Подадената информация е за четирите национални ефирни програми “БНТ 1”, „Би Ти Ви”, „Нова телевизия” и „ТВ 2” , и

постигнатите съотношения през 2007 г. СЕМ подготви таблица за събиране на данните от всички телевизионни оператори в края на 2008 г.

През 2008 г. Съветът е провел **63 заседания** със съставени 63 протоколи от тях, и **17 срещи** с радио- и телевизионни оператори по различни професионални въпроси. Прессъобщенията от заседания на СЕМ и проведени срещи са публикувани на интернет страницата на Съвета. Проведени и организирани са общо **39 срещи и дискусии** по важни теми за българската медийна регулация. Съветът за електронни медии издава *Бюлетин*, чието съдържание определя и утвърждава специално избрана редакционна колегия. През 2008 г. Бюлетинът е с променен формат.

2. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ НА СЪВЕТА ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

2.1. Лицензиране и регистрация

2.1.1. Фактическа обстановка

Една от основните дейности и задължение на Съвета за електронни медии, в изпълнение на правомощията на органа според ЗРТ, е да допринася за развитието и разнообразието на електронна медийна среда. СЕМ провежда конкурси за нови програми и издава лицензии, а също осъществява регистрации за програми, разпространявани чрез кабел и сателит. Това е основна дейност на регулаторния орган, която отчита водещите тенденции в съвременното радио- и телевизионно програмиране, нагласите на аудиторията и нуждите на медийните потребители.

Работата на дирекция “Лицензиране” на СЕМ е в съответствие с разпоредбите на Закона за радиото и телевизията, които уреждат и регламентират дейността на регулаторния орган по лицензиране и регистрация на нови радио- и телевизионни програми.

СЕМ съхранява подадените от радио- и телевизионните оператори конкурсни и регистрационни документи. Всички членове на СЕМ внимателно проучват документацията на кандидатите: програмен пакет документи, който съдържа програмен проект, програмна концепция, програмен профил, програмна схема, списък на допълнителните радио- и телевизионни услуги, доказателства за авторски и отстъпени авторски права за предоставяне на разпространение на чужди програми, учредителен акт, удостоверение за съдебна регистрация, удостоверение за платени данъци,

предложение за способ на разпространение, декларация по чл.108 от Закона за радиото и телевизията, декларация, че не са налице обстоятелства по чл.105, ал.4 от ЗРТ и доказателства за финансовите възможности.

Дирекция „Лицензиране“ изготвя мотивирани решения за издаването на лицензии и регистрации или за отказ. Следи за спазването на авторските и сродните им права, в съответствие с изискванията на Закона за радиото и телевизията. СЕМ е в професионален диалог с Комисията за регулиране на съобщенията и нейните експерти, във връзка със съвместната дейност на двата органа.

С помощта на експертите от дирекцията, СЕМ изработва, попълва и актуализира публичния регистър на всички лицензирани и регистрирани радио- и телевизионни оператори у нас.

Процесът на лицензиране през 2008 г. протичаше активно, като се има предвид, че са постъпили **17 искания** от заинтересовани лица (по смисъла на чл. 116, ал. 2 от ЗРТ) за откриване на процедура за провеждане на конкурс за осъществяване на радио- или телевизионна дейност чрез наземно радиоразпръскване. От тях **12 искания** са за радиодейност, а **5 искания**- за телевизионна дейност.

За населени места, за които СЕМ няма информация за честотите, Съветът е постановил **8 решения** за откриване на процедура за провеждане на предстоящ конкурс и е отправил запитване до Комисията за регулиране на съобщенията (КРС). За населени места, за които СЕМ има информация, и е в хипотезата на висяща процедура - всички заинтересовани лица са уведомени с писма, с които им се указва, че липсва свободен честотен ресурс или им се указва да следят Държавен вестник с оглед предстоящо обявяване на конкурс.

За старта на радиоконкурсите в някои български градове през 2008г., в които има повече от две свободни честоти, Съветът за електронни медии възложи на агенция «Маркет Линкс» да извърши представително социологическо изследване на потребностите и медийните нагласи на радиоаудиторията в градовете **Пазарджик, Перник, Силистра и Гоце Делчев**. Резултатите от тези изследвания ще бъдат взети предвид при провеждането на радиоконкурсите и определянето на радиопрофилите.

СЕМ е взел **три решения** за откриване на конкурси за осъществяване на радиодейност чрез използване на налични и/или изграждане, поддържане и използване на нови далекосъобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване - за градовете **Разград и Търговище**.

След постъпили мотивирани писма до Съвета за електронни медии и след тяхното разглеждане, Съветът е изменил условията на индивидуални лицензии за радио- и телевизионна дейност на **44 оператори**. Разрешените прехвърляния на програмни лицензии за радио- и телевизионна дейност са **6 броя**, а издадените решения за изменение на техническите параметри на разрешения за осъществяване на електронни съобщения във връзка с чл. 30, т. 12 от ЗЕС са **90 броя**.

2.1.2. Лицензии за радиодейност.

Като резултат от работата си в тази посока през 2008 г. Съветът е издал **18 лицензии за радиодейност** на следните оператори :

Българското Национално Радио - регионална програма с наименование **“Радио Видин”**, общ политематичен профил, за областите Видин, Враца и Монтана;

- **«Метрорадио» ЕООД** - регионални програми с наименование **"БГ Радио"**, общ политематичен профил, за гр. Ахтопол и гр. Ловеч;
- **«Радиокомпания Си,Джей» ООД** - регионални програми с наименование **"Енджой" /N-Joy/**, специализиран профил, за градовете Ямбол, Ловеч и Велинград;
- **«Алфа Радио» ООД** - регионални програми с наименование **“Алфа Радио – Юг”**, **"Алфа Радио - Ямбол"** и **"Алфа Радио - Ловеч"**, с общ политематичен профил, за градовете Ахтопол, Ямбол и Ловеч ;
- **ЕТ “Настя – 90 – Емил Стефанов”** - регионална програма с наименование **“Етнорадио”**, със специализиран профил, за гр. Монтана;
- **“Маки” ООД** - регионална програма с наименование **“Беркк – М”**, с общ политематичен профил, за гр. Монтана;
- **СД “Балабанови и сие – Рамба”**- регионална програма с наименование **“Радио 999 - Ямбол”**, с общ политематичен профил, за гр. Ямбол;
- **Фондация “Радио Нова Европа”** - регионална програма с наименование **“Зи Рок (Z-ROCK)”**, със *специализиран профил*, за гр. Монтана;
- **“Радио сити” ООД** - регионална програма с наименование **“Сити”**, със *специализиран профил*, за гр. Ловеч;
- **“Агенция Атлантик” ЕООД** - регионална програма с наименование **“Радио Атлантик”**, с *общ политематичен профил*, за гр. Габрово;

- ЕТ **“Зетра – Петко Чернев”** - регионална програма с наименование **“Зетра”**, с *общ политематичен профил*, за гр. Ловеч;
- **Община Дулово за гр. Дулово** - регионална програма с наименование **“Радио Дулово”**, с *общ политематичен профил*, за гр. Дулово;
- **“Фокус – Нунти” ООД** - регионална програма с наименование **“Радио Фокус Дулово”**, с *общ политематичен профил*, за гр. Дулово;

СЕМ издаде и индивидуална лицензия за радиодейност на *Българското национално радио* за програма с наименование **«Радио Видин»**, общ/политематичен профил.

По искане на оператора, с Решение на СЕМ № 124/05.08.2008 г. беше прекратена лицензията на **“Би Би Си Радиоком” ЕООД**, за създаване на радиопрограма **“Би Би Си – България”** за територията на гр. София.

След провеждането на конкурсите за радиодейност на територията на различни български градове се забелязват някои тенденции в развитието на радиосредата. Политиката на СЕМ в областта на лицензирането се подчинява на защитата на обществения интерес и необходимостта от развитие на местната радиокомуникация, съгласно изискванията на *Стратегията за развитие на радио- и телевизионната дейност чрез аналогово наземно радиоразпръскване*. Именно заради това Съветът подкрепя появата на местни радиопрограми, които ще развият и поддържат местните традиции и култура. В процеса на лицензирането, СЕМ събира данни относно социалната демография и медийна картина на даденото селище – население, поминък, индустрия, брой радио- и телевизионни програми, които се излъчват в дадения град, медиен профил и особености, медийни нагласи и потребности на местната аудитория.

СЕМ постоянно се ръководи от предпочитанията на местната слушателска аудитория. Съветът няколко пъти е поръчвал представителни социологически изследвания относно медийните предпочитания и нагласи на местната радиоаудитория - на агенциите BBSS GALLUP, *„Маркет Тест”* (през 2006г.) и *„Маркет Линкс”* (през 2008 г.). Тези резултати се вземат предвид при аргументацията на избора на един или друг кандидат в съответния конкурс.

Затова основно изискване на регулаторния орган е местните новини и информация да бъдат максимално защитени в програмните документи на кандидатите. В по-голямата част от проведените конкурси през 2008 г. взеха участие и представители на т. нар. радиовериги. *Законът за радиото и телевизията* не работи с

това понятие, но медийната среда и развитието на радиопазара наложиха неговата употреба. Веригите радиостанции работят предимно с програмни лицензии, издадени за съответния град, но те предоставят на своята аудитория “прозорци”, които съдържат местна информация. Това медийно явление не е изолирано; то се практикува и в други страни.

В резултат на проведените конкурси за радиодейност, по-голямата част от спечелилите лицензии за нови радиопрограми имат местна насоченост и те най-често успешно се вписват в медийната среда на съответния град. СЕМ стриктно спазва изискванията и ограниченията, заложи в ЗРТ, съгласно който всеки кандидат, получил програмна лицензия в първите 2 години няма право да променя нейните програмни характеристики, а в първите 3 години – да променя програмния ѝ профил. Така се създава възможност за устойчивост на програмния проект, който успешно е минал през конкурсна процедура, а това е предпоставка за устойчивост на медийната среда.

В съответствие с държавната политика в областта на цифровизацията, Министерският съвет на 31 януари 2008г. прие *План за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република България*, приет с протоколно решение № 5, т.24 на МС. С този План се промени предназначението на радиочестотния спектър, който е държавна собственост. С това решение, МС трайно утвърди държавната политика, която отдава предимство на цифровизацията, в съответствие с Плана за наземно цифрово разпространение на телевизионни програми. *Националният цифров план*, приет от МС в началото на 2008 г., показва, че към този момент няма свободен честотен ресурс за осъществяване на телевизионна дейност чрез наземно аналогово радиоразпръскване в градовете София, Варна и Пловдив, за които СЕМ е обявил телевизионни конкурси за аналогово излъчване. Това беше потвърдено и чрез писмо от *Комисията за регулиране на съобщенията*, изпратено до СЕМ от м. април 2008 г., която съгласно *Закона за електронните съобщения*, е регулаторният орган, упълномощен да взема решения относно управлението на радиочестотния спектър. Позицията на КРС тогава се споделя и от Държавната агенция за информационни технологии и съобщения (ДАИТС), която е автор и съставител на националния цифров план. В писмо на ДАИТС до СЕМ от м. февруари 2008 г. се казва, че условие за добър старт на цифровизацията у нас е наличието на свободен честотен ресурс.

Държавната политика в областта на цифровизацията беше подкрепена и от неправителствения медиен сектор – в становище на *Асоциацията на българските радио и телевизионни оператори* (АБРО), изпратено до СЕМ през м. февруари 2008 г. В него се казва, че СЕМ трябва да се съобрази с решението на МС, залегналите условия в плана и управлението на ограничения радиочестотен спектър, който е изключително държавна собственост.

Вярно е, че този продължителен спор „за” и „против” провеждането на аналогови телевизионни конкурси, в контекста на приетия от Министерския съвет *Национален цифров план* и предстоящата цифровизация, нагорещи страстите в медийната среда, но за СЕМ, като регулаторен орган, беше особено важно да вземе решение, което най-добре гарантира и защитава обществения интерес. На 13.03.2008 г. СЕМ отмени иницирираните конкурсни процедури. Това решение на СЕМ се оказа правилно; то успешно мина през съдебния контрол на ВАС.

Това беше логична стъпка, която ускори работата по измененията на ЗРТ, а от друга страна, даде възможност на *Съвета за електронни медии, Комисията за регулиране на съобщенията и Държавната агенция за информационни технологии и съобщения* да обърнат внимание на сроковете, които се съдържаха в Националния цифров план, и да подкрепят старта на процеса на цифровизация, съобразно своите правомощия. СЕМ отмени решенията си за старта на обявените аналогови телевизионни конкурси и така пое своята отговорност да стартира нормално процеса на цифровизацията. По този начин Съветът показва, че активно ще участва в процеса на модернизация на медийната среда и ще подкрепя плурализма на телевизионни програми в условията на бързо развиващите се нови технологии.

Съвременното медийно мислене включва разбирането, че правото на милионната аудитория на телевизионно съдържание да получава висококачествена услуга и разнообразни програми е над всичко останало. Като се добави и стратегически изразената воля на държавата, като член на Европейския съюз, да няма пречки по пътя към цифровизацията на ефира, това означава, че българското медийно бъдеще е телевизионно програмно съдържание в цифрова среда.

2.1.3. Регистрации за телевизионна дейност

Съветът за електронни медии, като регулатор по съдържанието, винаги е работил в интерес на зрителите и слушателите, като медийни потребители. Това е не

само право, но и голяма отговорност на Съвета към цялото общество. През 2008 г. СЕМ е взел решения за **17 регистрации на телевизионни програми, разпространявани по кабел или сателит.** Това са следните програми:

- **"ТИВИ - Д" ООД** - програма с наименование **"Тошево инфо"**, *специализиран (информационен) профил;*
- **"Глобус България" ЕООД** - програма с наименование **CTV (Community TV)** „Си Ти Ви”, *специализиран (документално-филмов) профил;*
- **"Булсатком" АД** - програма с наименование **"ТВ +"**, *общ (политематичен) профил;*
- **ЕТ "Николай Николов - Филмова къща Николов"** - програма с наименование **6 TV / 6 ТВ**, *общ (политематичен) профил;*
- **ЕТ "Релакс - Ахмет Ахмедов"**- програма с наименование **RELAX TV/ РЕЛАКС ТВ**, *общ (политематичен) профил;*
- **ЕТ "Стел - 66 - Стела Димитрова"** - програма с наименование **NRG Vision/ Ен „Ер Джи Вижън”**, *общ (политематичен) профил;*
- **"ТВ Седем" ЕАД** - програма с наименование **"СПОРТ 7"**, *специализиран (спортно-информационно-развлекателен) профил;*
- **"Котел Вижън Нетуърк" ООД** - програма с наименование **"КАНАЛ КОТЕЛ"**, *общ (политематичен) профил;*
- **"Ретел" АД**, програма с наименование **"СРЕДНОГОРИЕ ТВ"**, *общ (политематичен) профил;*
- **"Каварна Сат" ООД**, програма с наименование **"Каварна Сат"**, *общ (политематичен) профил;*
- **"Виа Инфо" ООД** - програма с наименование **"ВИЖ ТВ"**, *общ (политематичен) профил;*
- **"Фиеста 2005" ООД** - програма с наименование **LATINA F**, *общ (политематичен) профил;*
- **"Нова Телевизия Плюс" ЕООД**, програма с наименование **"НОВА +"**, *специализиран /reality show/ профил;*
- **"Наши ТВ" ЕООД** - програма с наименование **"Наши ТВ"**, *общ (политематичен) профил;*
- **"Евроком Кабел Мениджмънт България" ЕООД** - програма с наименование **"ЕВРОКОМ ПАЗАРДЖИК"**, *общ(политематичен) профил;*

- "РЕ-ТВ" ЕАД, програма с наименование **RE-TV**, *общ(политематичен) профил*;
- Сдружение "Агенция за устойчиво развитие и евроинтеграция - Екорегioni" - програма с наименование "ЕКОВИЗИЯ", *общ политематичен профил*.

2.1.4. Регистрации за радиодейност

През 2008г. СЕМ е издал и **3 решения** за регистрация на нови радиопрограми. Това са следните програми:

- "Роса-България" ООД - програма с наименование "Радио Роса", със *специализиран (музикален) профил*;
- **Община Карнобат** - програма с наименование "Общинско радио Карнобат /ЖРК/", *общ(политематичен) профил*;
- **Община Средец** - програма с наименование "Общинско радио Средец", *общ(политематичен) профил*.

През 2008 г. СЕМ е заличил от регистъра си общо **8 програми**. Съветът е осъществил **4 изменения** на регистрации за радио- и телевизионна дейност и е направил **4 отказа**. Всички посочени данни са отразени своевременно в регистъра на СЕМ.

2.1.5. Изводи

Процесът на лицензиране на нови радиопрограми през 2008 г. показва някои основни тенденции:

- Съветът продължи практиката си за развитие и структуриране на радиосредата по отношение на големите градски аудитории в областните градове. В тази връзка бяха проведени радиоконкурси в онези областни градове, в които такива конкурси не са провеждани - **Ямбол, Габрово, Монтана и Ловеч**. Стартът на нови радиопрограми, предназначени за големите градски аудитории в отделните региони на страната, отговаря на обществения интерес, изискванията на Стратегията и необходимостта на слушателите от нови качествени програми;
- Съветът стартира и успешно проведе радиоконкурси и в някои градове, които са разположени в гранични зони, като **Ахтопол и Дулово**, и в зони със смесено население, като **Велинград**, и така изпълни изискванията на Стратегията относно развитието на медийната среда в граничните региони и в районите със смесено население;

- В издадените програмни лицензи преобладава *общия/политематичен профил* - **14 програмни лицензи** са издадени с такъв профил. Това се дължи, от една страна, на устойчивото желание на кандидатите да представят програмни концепции, които разчитат на букет от разнообразни предавания и музикални стилове, към което обичайно се добавят регионални новини и някои местни предавания. От друга страна, СЕМ, като регулаторен орган, подкрепи налагането на *общия/политематичен профил*, който за редица градове се оказва особено подходящ;
- Само **4 лицензи** за нови радиопрограми са издадени със специализиран профил, но тяхното присъствие вече означава политика на Съвета в подкрепа на някои интересни програмни проекти, с подчертана местна насоченост или с ориентация към определен етнос- например програмата „*Етнорадио*”.
- Издадените регистрации за телевизионна дейност в преобладаващата си част са с национален обхват, което показва равнището на кабелизиране на българските домакинства;
- *Общият/политематичен профил* преобладава и при регистрациите на телевизионни програми през 2008 г. Съветът е издал **14 такива регистрации** и е направил само **3 регистрации** със *специализиран профил*. Областите, в които ще се развиват тези програми, са: **спорт, риалити предавания и документални филми**. Това показва, че ориентацията към *специализирания профил* при телевизионните програми, излъчвани по кабел и/ или сателит, се подчинява на търговския интерес и изхожда от високия рейтинг на някои телевизионни жанрове;
- *Общият/политематичен профил* преобладава и при регистрациите на нови радиопрограми за 2008г. Съветът е издал две такива регистрации и само една със специализиран профил. Все още нагласата на кандидатите за старт на нови радио- и телевизионни програми, предназначени за кабел и/ или сателит, се движи основно в перспективата на *общия/политематичен профил*.

2.2. МОНИТОРИНГ

2.2.1. Фактическа обстановка

Съветът за електронни медии осъществява надзор върху дейността на радио– и телевизионните оператори, съгласно изискванията на ЗРТ. През 2008 г. се появиха

нови, предимно *риалити формати*, които разшириха територията предимно на телевизионното развлечение, предназначено за националната аудитория. Радио- и телевизионните програми работят в много конкурентна среда, която е условие за търсенето на нови радио- и телевизионни жанрове, които са интересни и предпочитани от аудиторията.

Дейността, свързана с наблюдението на радио- и телевизионните програми, съгласно изискванията на ЗРТ, се осъществява в две основни направления:

- Мониторинг на радио- и телевизионни програми, по спазването на изискванията на ЗРТ;
- Мониторинг на радио- и телевизионни програми по спазването на условията, които се съдържат в техните програмни лицензи;
- Мониторинг на радио- и телевизионни програми в условия на предизборна кампания.

Наблюдението върху програмите на лицензираните и регистрираните оператори е важна част от процеса на медийна регулация, която трябва да създава добри практики, гарантиращи оптимално развитие на медийната среда. Системата на мониторинг наблюдава дали и доколко радио- и телевизионните оператори спазват изискванията на медийния закон, но и правата на медийните потребители, какви са основните тенденции в програмното съдържание на електронните медии.

През 2008 г. беше постигнато по-ясно регламентиране на контактите на регионалните експерти с отдел “Регионален мониторинг”. Бе осигурена възможност за регулярни срещи на ръководителите на регионалните центрове в гр. София, по време на които се разглеждат конкретни казуси по отделни професионални стандарти, от значение за въвеждането на добри практики в наблюдението на регионалните програми. Продължава работата по изясняване на действителната картина за статута, програмите и дейността на радио- и телевизионните оператори по регионите, стабилизиране на организационното и техническото състояние на регионалните центрове в състава на Регионалния мониторинг. Ефективната работа на дирекция “Мониторинг” е пряко обвързана с компетентната всекидневна намеса на експертите от “Информационни технологии”, които осигуряват записи на програми. През 2008 година “Информационни технологии” са предоставили **9336 часа видеозаписи и 75435 часа аудиозаписи** за нуждите на дирекция “Мониторинг”.

През 2008 г. дейността на мониторинга се осъществяваше в два отдела: “Национален мониторинг”, в който работят **13 експерти**, и “Регионален мониторинг”, който разполага с **12 експерти** в гр. София и в страната.

Обхватът на наблюдението в отчетния период включва **156 наблюдавани програми**. От тях **69 са радиопрограми** и **87 - телевизионни програми**. **30 радиопрограми** и **39 телевизионни програми** са разгледани от отдел „*Национален мониторинг*”. Наблюдавани са също **39 радиопрограми** и **48 телевизионни програми** в отделните региони.

През 2008 г. **общият обем** на стандартизираното фокусирано наблюдение на радио- и телевизионните програми е **25 357 часа**. Относителният дял на радиопрограмите е **10 206 часа**, а на телевизионните програми - **15 151 часа**. От този общ обем около **24%** е наблюдението на национални радиопрограми, и около **37 %** - на националните телевизионни програми. Регионалните радиопрограми са **16 %** или **4 210 часа**, а телевизионните програми са **5 771 часа** или **23 %**.

В тези количествени стойности не се включва проведеният фокусиран мониторинг по спазването на програмните характеристики на **6 радиопрограми** и на програмните профили на **2 телевизионни програми** : “*Дъ Войс*”, “*Алма матер*”, “*Радио Нова*”, “*Енджой*” и “*ТВ 2*” (Национален мониторинг) ; “*Бумеранг ФМ*” и “*Си Джей*” за територията на гр. Габрово и “*Скай ТВ*” – гр. Карлово (Регионален мониторинг).

Важна част от дейността в Дирекция “Мониторинг” за 2008 г. е образуването на административнонаказателни производства, съставянето на общо **98 Актове за установяване на административни нарушения (АУАН)** на **49 оператори**. **42 от актовете** са за нарушения, извършени от телевизионни оператори в национален мащаб и едва **6 акта** са за нарушения, извършени от радиооператори.

В национален мащаб са съставени **50 актове за установяване на административни нарушения (АУАН)** от експерти на СЕМ, които са издадени на **32 телевизии** и на **18 радиостанции**. Актовете са съставени за нарушения на разпоредбите на Закона за радиото и телевизията и на Закона за здравето.

В таблицата може да се проследи какви нарушения най-често са установявали експертите на СЕМ, съгласно изискванията на Закона за радиото и телевизията.

общо

Нац.мон

Рег.мон

Чл.12, ал.2	3	1	2
Чл.13,ал.3	4	-	4
Чл.16, ал.1	1	-	1
Чл.17,ал.2	5	5	-
Чл.17,ал.2 във връзка с чл.10, ал.1, т.6	4	4	-
Чл.17,ал.2 във връзка с чл.17, ал.3	9	9	-
Чл.76,ал.1	1	1	-
Чл.77,ал.2	6	4	2
Чл.79	1	1	-
Чл.82,ал.1	22	3	19
Чл.82,ал.3	3	3	-
Чл.83,ал.2	6	6	-
Чл.84,ал.1	1	1	-
Чл.84,ал.2	2	-	2
Чл.86,ал.1,т.4	6	-	6
Чл.90,ал.3	6	4	2
Чл.90, ал.4	1	-	1
Чл.92, ал.1	1	-	1
Чл.92, ал.2	12	3	9
Чл.126, ал.1	2	1	1
общо	96	46	50

От съставените актове за нарушения е видно, че относително най-голям дял заемат тези **по чл. 82, ал. 1 от ЗРТ**, според който рекламата трябва ясно да се разпознава като такава и да бъде отделена от другите части на програмата чрез визуални или звукови средства. Голям е делът и на нарушенията по чл. 92, ал. 2 – *“името на спонсора и/или търговската му марка се споменава, представя или обозначава по друг начин само в началото и/или в края на предаването”*.

Нарушенията **по чл. 17, ал. 2** и във връзка с ал. 3 от ЗРТ също зачестиха през 2008 г. Нарушението е сериозно, като се има предвид, че Законът за радиото и телевизията и новата Директива отделят голямо внимание на физическото и психическото здраве на малолетните и непълнолетните. Опазването на децата от

вредно съдържание, насилие или порнография стои в центъра на европейските медийни дебати. СЕМ все повече ще наблюдава дали се спазват принципите на радио- и телевизионна дейност от отделните оператори, защото те са основополагащи за ценностите на обединена Европа. Неслучайно медийният закон постановява, че *“Радио- и телевизионните оператори са длъжни да не допускат създаване или предоставяне за разпространение на предавания в нарушение на принципите на чл. 10 и предавания, внушаващи национална, политическа, етническа, религиозна и расова нетърпимост, възхваляващи или оневиняващи жестокост или насилие, или са насочени към увреждане на физическото, умственото и моралното развитие на малолетните и непълнолетните”*.

Съставянето на актове по чл.17,ал.2 във връзка с чл.10 от ЗРТ се затруднява и от факта, че законът не предлага легални дефиниции нито на религиозна, расова или етническа нетърпимост, нито на жестокост, насилие или порнография. Това задължава експертите внимателно да преценяват всеки отделен случай на нарушение. В редица случаи медийните казуси са особено сложни, законът дава само общата рамка, което задължава Съветът да създава устойчива практика при неговото прилагане.

Дейността на експертите в дирекция “Мониторинг” е относително независима, те осъществяват радио- и телевизионно наблюдение по предварително утвърден график, а също и при сезиране от членове на СЕМ или граждани за някои нарушения на ЗРТ. Трудност в тяхната работа са зачестилото укриване на операторите, тяхното нежелание да им бъдат връчени актовете за установяване на административни нарушения, умишленото заблуждаване на експертите на СЕМ чрез предоставяне на погрешни адреси, манипулиране на записи и др. Не са много малко случаите, когато общински представители се опитват да връчат АУАН и се оказва невъзможно да изпълнят своите задължения, съгласно Закона за административните наказания и нарушения (ЗАНН). В подобни случаи, дори при извършено сериозно нарушение, СЕМ е принуден да прекрати дадената преписка.

2.2.2. Процесуално представителство и граждански диалог

Експертите на СЕМ редовно се явяват в качеството им на актосъставители и свидетели по образувани от районни и окръжни съдилища дела от административно-наказателен характер.

В Дирекция “Мониторинг” СЕМ работи и по **жалби и сигнали** на граждани, институции и обществени организации. Разглеждат се писма, жалби и сигнали, извършват се проверки, образуват се преписки. Съветът не оставя нито едно писмо без отговор, без значение дали е дошло с обикновена поща, по ел. поща, чрез обаждане по телефон или по факс. Подготвят се отговори и по всякакви сигнали - за предоставяне на право на отговор, художествено качество на разпространяваните програми, защита на малолетните и непълнолетните, невярна информация и др. Броят на разгледаните преписки през 2008 г. е **91**.

Често пъти СЕМ е сезиран от други институции по различни казуси. През 2008 г. са съставени **6 АУАН** след извършена проверка по сигнали. Съветът работи активно с *Комисията за защита на потребителите* (КЗП), съгласно чл.32, ал.1, т. 10 от ЗРТ. През миналата година са разменени **12 преписки** с КЗП по спазването на правата на потребителите относно, заблуждаващи реклами, излъчвани по радио- и телевизионни програми или представляващи нелоялни търговски практики, по смисъла на разпоредбите на *Закона за защита на потребителите* (ЗЗП).

СЕМ, чрез дирекция “Мониторинг”, извършва дейност по контрол върху спазването на принципите на чл.10, ал.1, т.8 “*гарантиране на авторските и сродните им права в предаванията и програмите*”, във връзка с чл.19 от ЗРТ. През 2008 г. са направени **10 проверки** по сигнали на граждани, продуцентски сдружения и *Министерство на културата* с отговори, справки и препращане до дирекция „*Защита на авторски и сродни права*” в *Министерство на културата*.

Беше извършена проверка на **94 телевизии**, във връзка с регистрирани от тях **105 програми**, за изпълнение на разпоредбите на чл.19, ал.2 от ЗРТ и в изпълнение на чл.19, ал. 3 от ЗРТ, според който: “*Радио- и телевизионните оператори представят всяка година на Съвета за електронни медии при поискване доказателства за търговските и отстъпените авторски права за защитени произведения в своите програми и за отстъпените сродни права за предоставянето за разпространение на чужди програми*”. Резултатите от тази проверка бяха изпратени на вниманието на *Министерство на културата*.

2.2.3. Система за цифров мониторинг

За ритмичната работа на дирекция “Мониторинг” много важно значение има *системата за цифров мониторинг*. Съветът за електронни медии приключи проекта си по програмата ФАР за внедряване на цифрова система за мониторинг на радио- и

телевизионните оператори в национален мащаб. През 2006 г., като част от този проект, СЕМ създаде шест регионални центрове на територията на Република България в градовете : **Варна, Пловдив, Бургас, Благоевград, Велико Търново и Видин.**

Беше въведена цифрова система за наблюдение в рамките на едно денонощие на всички действащи лицензирани и регистрирани оператори в национален мащаб. Регионалните експерти преминаха курс на обучение, за да могат да използват съвременните функции на новия цифров мониторинг. Кои са основните параметри на системата за цифров мониторинг:

- системата е програмирана, в съответствие със ЗРТ;
- 24-часов запис на определени радиопрограми и телевизионни програми;
- системата едновременно регистрира **30 телевизионни програми**, излъчвани по кабел, и **6 програми** - по сателит, както и **30 радиопрограми**;
- системата маркира проблемните места в наблюдаваните програми за нарушения на ЗРТ;
- системата е снабдена с UPS-система и специална оптична линия.

Съветът притежава Сертификат за стандартизация на системата за мониторинг - ISO 2001. Може да се отбележи напредък в дейността на цифровия мониторинг, но и известен недостиг на средства за поддръжката на регионалните центрове на СЕМ.

Тази много скъпа и полезна система за цифров мониторинг се нуждае от поддръжане. При внимателно наблюдение на досегашната натовареност на регионалните центрове на Съвета и работата на информационно-технологичната мрежа се установява необходимост от усъвършенстване на системата. Съветът поддържа през цялата 2008 г. и малко звено за видеонаблюдение, във връзка със случаите, когато в системата за цифров мониторинг възникне технически проблем.

2.2.4. Проект по програма „ФАР”.

Като част от общите задачи на Съвета за електронни медии, експерти от дирекция “Мониторинг”, като членове на Звено за изпълнение на проекта по програма „ФАР” - “Укрепване на административния капацитет на Съвета за електронни медии”, под ръководството на и.д. председателя на СЕМ и старши програмен ръководител Мария Стефанова, успешно финализираха проектните дейности по **5 семинара** за членовете и експертите на Съвета, в сътрудничество и с участието на евроексперти, представители на Комисията за регулиране на съобщенията, ДАИТС, дирекция

“Авторско право и сродни права” в Министерство на културата, Софийския районен съд и Варненския административен съд, Фондация “Отворено общество”, Агенция “Маркет линк”, Комисия за защита на конкуренцията, АБРО, АБТО, ГДБОП и дирекция “Икономическа полиция” към МВР, СУ „Св. Климент Охридски” и др. На семинарите бяха разгледани следните теми:

- “Европейски регулаторни практики”;
- “Актуални въпроси на европейската законова уредба за медийната регулация”;
- “Гарантиране на авторските и сродните права в дейността на електронните медии”;
- “Актуални аспекти на медийната концентрация в страните от Европейския съюз”;
- “Актуални проблеми на прехода от аналогово към цифрово разпространение”.

Проведените дискусии бяха много ползотворни. Те очертаха европейските регулаторни практики, но и дадоха допълнителни възможности за професионален диалог и сътрудничество на членове и експерти на СЕМ с експерти от други институции, а също и обмен на добри практики по отношение на медийната среда и регулация.

2.2.5. Изводи и препоръки

- 2008 г. е първата, в която отдел „Регионален мониторинг” показва качествен скок в дейността си. От издадените през годината **96 наказателни** постановления, **46 НП** са по инициатива на националния мониторинг, а **50 НП** са по инициатива на експертите от регионалния мониторинг;
- Регионалният мониторинг е развил най-голяма активност при установяване на **необозначена реклама** (чл.82, ал.1)- **19 наказателни постановления** и при установяване на нарушения, свързани с **обозначаване на спонсорството** (чл.92, ал. 2) – **9 наказателни постановления** ;
- Интересно е да се отбележи, че регионалният мониторинг е работил и в приложното поле на задължението радио- и телевизионните оператори да предоставят на СЕМ необходимата информация в предвидените от закона случаи (чл.13,ал.3) – **4 наказателни постановления**. Това показва по-високо професионално самочувствие на неговите експерти.

- Националният мониторинг е осъществил най-голяма активност в областта на **принципите на радио- и телевизионна дейност**, опазване на малолетните и непълнолетните от жестокост, насилие и порнография, недопускане на предавания, внушаващи национална, политическа, етническа, религиозна и расова нетърпимост (чл.17, ал.2 във връзка с чл.10,ал.1,т.б и чл.17,ал.3) – той е издал **18 наказателни постановления** по този раздел от ЗРТ;
- Наложително е и националният и регионалният мониторинг на СЕМ през 2009г. да работят по-активно в приложното поле на принципите на радио- и телевизионната дейност, опазването на малолетните и непълнолетните от жестокост, насилие и порнография, недопускането на предавания, които внушават различни форми на нетърпимост;
- Националният мониторинг е поставил особен акцент и върху недопускането от страна на законодателя за прекъсване с реклама на новини, политически и икономически коментари и анализи, документални филми и детски предавания (чл.83,ал.2)- **6 наказателни постановления**. Това показва, че негова основна грижа през годината е опазването на обществения интерес, постигането на онази *хигиена* на ефира, която законът постановява чрез въвеждането на редица забрани относно позиционирането на реклама и спонсорство в програмите. От гледище на обществения интерес от особена важност е новините да не се прекъсват с реклами, за да не подвеждат зрителя какъв всъщност е дневният ред на обществото. Същото се отнася и до икономическите и политическите коментари и анализи, за да бъдат максимално обективни;
- Националният мониторинг през годината е работил и в приложното поле, което се отнася до скритата реклама (чл. 77, ал.2), а също и до забраната да бъдат спонсорирани политически и икономически предавания (чл. 90, ал.3) – **8 наказателни постановления**. Това отново показва подчертана грижа спрямо обществения интерес;
- Независимо че през годината са разгледани **91 преписки**, дирекция „Мониторинг” трябва да активизира дейността си по различни сигнали - от членове на Съвета, институции и граждани, което е установена практика в работата на други европейски регулаторни органи.
Необходимо е да се усили професионалният диалог на СЕМ с неправителствения сектор по редица отделни професионални стандарти, които

пряко се отнасят до дейността на мониторинга. В Директивата за аудиовизуалните медийни услуги се съдържа препоръка за развитие на съвместната регулация и на саморегулацията, за усилване на медийната грамотност на зрителите, като условие за по-доброто разбиране на промените, настъпващи в големия телевизионен свят.

2.3. Правни дейности

2.3.1. Административнонаказателна дейност

В това приложно поле, дирекцията осъществява следните дейности:

- изготвя доклади по съставени актове за установяване на административни нарушения;
- изготвя проекти на наказателни постановления и резолюции за прекратяване на административнонаказателното производство;
- организира изпращането до съда на жалбите заедно с преписките по обжалваните наказателни постановления;
- осъществява процесуално представителство по наказателни с административен характер дела;
- предприема действия за изпълнение на влезлите в сила наказателни постановления на председателя на СЕМ за имуществени санкции по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и др.

2.3.2. Процесуално представителство

В това приложно поле, дирекция „Правни дейности” осъществява следните дейности:

- организира изпращането до съда на жалбите заедно с преписките по обжалваните решения;
- представлява СЕМ по дела в открити съдебни заседания;
- предоставя информация на СЕМ по движението на съдебните дела и др.

Юристите в СЕМ разработват правни становища, свързани с прилагането на ЗРТ и другите нормативни актове, изготвят проекти на решения на СЕМ, осигуряват дейността на СЕМ в правно отношение и подпомагат членовете на Съвета.

През 2008 г., в изпълнение на задълженията си, дирекция “Правни дейности” допринася и участва също в административнонаказателната дейност на Съвета.

Проверени и разгледани са над **80 преписки** по съставени актове за установяване на административни нарушения. След разглеждането им, председателят на СЕМ е издал:

- **47 (четиридесет и седем) наказателни постановления;**
- **9 (девет) административнонаказателни преписки**, прекратени с мотивирана резолюция;
- **24 (двадесет и четири) предупреждения** по чл. 28 “а” от ЗАНН (маловажни случаи).

От издадените наказателни постановления **12 (дванадесет) не са обжалвани** и са влезли в сила. Всички издадени през 2008 г. наказателни постановления са връчени на нарушителите.

- **35 (тридесет и пет) са обжалвани и са образувани дела** пред съответните съдебни инстанции.
- Изготвени са **22 (двадесет и две) касационни жалби** до административни съдилища в страната. По административнонаказателните дела са изготвени и подадени **3 частни жалби**.

Юристите от дирекция “Правни дейности” са се явили в **115 (сто и петнадесет)** открити съдебни заседания пред районни и административни съдилища по **наказателни дела от административен характер (н.а.х. дела)**, за които са изготвили и представили писмени бележки и защиты.

През 2008 г. са образувани **нови н.а.х.дела**, както следва :

Пред районни съдилища:

1. Пред Софийски районен съд – **23 (двадесет и три) дела;**
2. Пред Районен съд гр. Бургас – **1 (едно) дело;**
3. Пред Районен съд гр. Варна – **1 (едно) дело;**
4. Пред Районен съд гр. Велико Търново – **2 (две) дела;**
5. Пред Районен съд гр. Видин – **2 (две) дела;**
6. Пред Районен съд гр. Враца – **1 (едно) дело;**
7. Пред Районен съд гр. Габрово – **2 (две) дела;**
8. Пред Районен съд гр. Пазарджик – **1 (едно) дело;**
9. Пред Районен съд гр. Пловдив – **1 (едно) дело;**
10. Пред Районен съд гр. Монтана – **1 (едно) дело;**

Общо 35 (тридесет и пет) дела.

Пред Административен съд:

1. Пред Административен съд – гр. София – **13 (тринадесет)** дела;
2. Пред Административен съд – гр. Видин – **4 (четири)** дела;
3. Пред Административен съд – гр. Пловдив – **2 (две)** дела;

Общо 19 (деветнадесет) дела.

През 2008 г. излязоха решения по висящи съдебни производства (вкл. и от минали години) по наказателни постановления, издадени от председателя на СЕМ, в периода 2002 г. – 2008 г. От тях, на първа инстанция, бяха **потвърдени – 24 (двадесет и четири) наказателни постановления**, отменени – **9 (девет) наказателни постановления**.

На втора инстанция **потвърдените са 26 (двадесет и шест) наказателни постановления**, а отменените – **14 (четиринадесет) наказателни постановления**. Прекратените са **3 (три)**, поради изтекла абсолютна давност.

По потвърдените и влезли в сила наказателни постановления, издадени от председателя на СЕМ за периода 2002 г. – 2008 г., са изпратени **83 (осемдесет и три) покани** до нарушителите за доброволно плащане на имуществената санкция. **48 (четиридесет и осем) преписки** са изпратени до *Агенцията за държавни вземания* за принудително събиране на имуществената санкция. Освен посочените **27 придружителни писма** до *Агенцията за държавни вземания*, са изпратени още **15 (петнадесет) други писма** - текуща кореспонденция във връзка с образуваните преписки. Изготвени са 6 (шест) справки, съвместно с АДВ – София, Варна и Бургас.

През 2008 г. в бюджета на СЕМ са постъпили **общо 147 896, 54 лв.**, представляващи суми по наложени имуществени санкции с наказателни постановления от председателя на СЕМ.

Пред Върховния административен съд (ВАС) срещу решения на СЕМ през 2008 г. има образувани **18 нови дела**.

В изпълнение на служебните си задължения юристите от дирекцията са се явили в 48 открити съдебни заседания пред ВАС (някои от делата, образувани през 2007 г., са приключили през 2008 г.). Изготвени са писмени възражения и касационни жалби пред ВАС. По всички дела са изготвени мотивирани писмени защиты.

През 2008 г. са излезли решения по висящи съдебни производства (вкл. и от минали години) по оспорени пред ВАС решения на СЕМ. От тях съответно:

- **На първа инстанция (тричленен състав на ВАС):** потвърдени – **17** решения; отменени – **1** решение.
- **На втора инстанция (ВАС, петчленен състав):** потвърдени – **21** решения; отменени – **5** решения.

2.3.3. Докладни записки и становища.

През 2008 г. юристите от дирекция “Правни дейности”, в изпълнение на решения на СЕМ или на разпореждания на председателя на СЕМ, са подготвили проекти на решения на СЕМ, над **60 докладни /становища**) по поставени от СЕМ въпроси, свързани с прилагането на ЗРТ, както и с изпълнение на правомощията на Съвета;

През 2008 г. в Съвета за електронни медии постъпиха **6 (шест) заявления** по *Закона за достъп до обществена информация*. Юристите от дирекция “Правни дейности” подготвиха документацията по преписките.

2.3.4. Съдебна практика.

Медийната регулация, осъществявана от Съвета за електронни медии, подлежи на съдебен надзор. Той се проявява в два основни аспекта:

а) относно решения на СЕМ във връзка с лицензионната и регистрационната дейност – съдебен надзор въз основа на изрична разпоредба в Закона за радиото и телевизията (чл.38, ал.1 от ЗРТ, във връзка с чл.208 и сл. от АПК), прилаган от Върховния административен съд в двуинстанционно производство (тричленен и петчленен състав);

б) относно издаваните от председателя на СЕМ наказателни постановления във връзка с извършвания от експертите на СЕМ мониторинг на радио- и телевизионните програми – надзор на районните съдилища на основание чл.63, ал.1 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) и на административните съдилища на основание чл.чл. 208 – 228 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

месец	съдебна инстанция	брой решения	резултат	
			потвърждава	отменя
януари	районен съд	4	4	
	административен съд	5	1	4
	ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	3	2	1
февруари	районен съд	3	1	2
	административен съд	2	1	1

	ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	8	6	2
март	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	3 3 1	1 1 1	2 2
април	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	3 2 1	2 2	1 1
май	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	7 3 3 1	7 2 3 1	1
юни	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	3 1 6	2 4	1 1 2
юли	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	3 3 3	2 3 3	1
август	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	1 5 1	1 5 1	
септември	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	1 1	1 1	
октомври	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	5	4	1
ноември	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	5	3	2
декември	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	1 4 7	3 6	1 1 1
общо	районен съд административен съд ВАС (тричленен състав) ВАС (петчленен състав)	29 38 14 27	21 25 12 22	8 13 2 5

Резултатите от дейността на дирекцията са много добри – **около 90%** от делата пред Върховния административен съд са решени в полза на СЕМ и те са спечелени.

Около **70%** от наказателните с административен характер дела по обжалвани наказателни постановления, са решени отново в полза на Съвета. Това говори много добре за цялостната дейност на дирекцията.

2.3.5. Изводи и препоръки

- Административнонаказателната дейност на СЕМ може да се смята за успешна - на втора инстанция съдът е потвърдил **26 наказателни дела**, а е отменил **14 дела**;
- В бюджета на СЕМ са постъпили **общо 147 896, 54 лв.**, представляващи суми по наложени имуществени санкции с наказателни постановления от председателя на СЕМ;
- На първа инстанция (тричленен състав на ВАС) са потвърдени – **17 решения и отменени- 1 решение**;
- На втора инстанция (ВАС, петчленен състав) са потвърдени **21 решения**, а отменени – **5 решения**.
- **Около 90%** от делата пред *Върховния административен съд* са решени в полза на СЕМ и те са спечелени. Около **70%** от наказателните с административен характер дела по обжалвани наказателни постановления, са решени отново в полза на Съвета. Този висок процент показва много добрите резултати от работата на дирекция „Правни дейности“.

2.4. Международна дейност

2.4.1. Работни срещи на Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА) и заседанията на Постоянния комитет за трансгранична телевизия

В дейността на Съвета за електронни медии особено важно място заема възможността за участие в международни форуми и срещи. Основните дискусии, на които СЕМ се стреми винаги да има представители, са срещите на *Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА)*, заседанията на *Постоянния комитет за трансгранична телевизия* и съгласуването на текстовете по въвеждането на *Директивата за аудиовизуални медийни услуги*.

Членството на Съвета за електронни медии в ЕПРА е признание и отговорност не само за участието на Съвета в регулирането на процесите и стандартите на национално равнище, но и по отношение на участието ни в процесите на европейското аудиовизуално пространство.

През 2008 г. на двете срещи на ЕПРА, проведени в Рига (Латвия) и Дъблин (Ирландия), Съветът за електронни медии допринесе с участието и отговорите на въпроси в рамките на различните дискусии и обсъждани теми:

- *Правила при медийното отразяване на политически и предизборни кампании и ролята на Националните регулационни органи.;*
- *Инструменти за защита на националния пазар за електронни медии;*
- *Квалифициране на аудиовизуалните медийни услуги;*
- *Роля на регулаторите при надзора на дейността на обществените оператори.*
- *Законодателен статут на обществените оператор;*
- *Правила Must Carry;*
- *Медийна грамотност – каква роля изпълняват регулаторните органи в този процес?.*

Членове на СЕМ и експерти на Съвета през годината вземаха участие и в други форуми по теми, които се отнасят пряко до регулацията, регулаторните практики и подготовката на нови европейски документи в медийната област:

- среща на международната изследователска мрежа „Участието в широколентовото общество” на Европейската комисия, в Холандия;
- Участие в конференция за развитието на цифровата телевизия, Унгария, 14 май – 17 май 2008 г.;
- представителство от СЕМ по време на втората европейска конференция по комуникации на Европейската асоциация за изследвания и обучение в областта на комуникациите, панел „Структурен медиен плурализъм: политически инструменти и плурализъм” в Испания;
- участие в среща на *Постоянния международен секретариат* на регулаторите от страните-членки на организацията за Черноморско икономическо сътрудничество, в Истанбул, Турция, 29 юни – 2 юли 2008 г. Тази среща провокира по-сериозен разговор за необходимост от подобно регионално сдружаване на регулаторите. Страните-участнички в тази първа по рода си среща не стигнаха до съгласие за подписването на програмен учредителен документ. Втората среща предстои през 2009 г., след изясняване на всички параметри за основаването на новата организация.

По линия на ЕПРА и на Европейската комисия, СЕМ многократно през годината подготвяше данни за различни проучвания:

- на международната практика относно прекъсването на новини, политически и икономически коментари и анализи от реклама;
- относно включване от телевизионния оператор на самопромоция в рамките на финалните надписи на игрален филм;
- отговори на въпросник от Европейската комисия за прилагането на мерките относно промоцията и разпространението на Европейски произведения в аудиовизуалните медийни услуги (телевизионни програми и нелинейни услуги).

Към тези основни направления в международната дейност на СЕМ е добре да се спомене и за срещите – разговори, за обмяна на опит и информация в България с колеги, представители на различни европейски регулатори от Полша, Франция, страните от ОНД, както и срещата с експерти от Европейската комисия срещу расизма и нетолерантността (ЕНРН), посещение на президента и главния секретар на „Радио Франс Интернационал“ (RFI), участие в трети годишен „Джеймс Баучър“ семинар - „Медиите и политиката в променяща се Европа“, организиран от Център за изследване на демокрацията и Посолството на Ирландия в България.

Обобщено, през 2008 г. членове на Съвета за електронни медии взеха участие в следните международни форуми:

- участие в Заседанието на Съвета по европейските въпроси по отношение на разрешенията за радиоразпръскване - януари 2008 г.;
- участие в работна среща на международната изследователска мрежа „Участието в широколентовото общество“ на Европейската комисия в Холандия- февруари- март 2008 г.;
- работна среща с експерти от Европейската комисия срещу расизма и нетолерантността (ЕКРН)- април 2008 г.;
- работна среща с президента и с главния секретар на „Радио Франс Интернационал“ (RFI) – април 2008г.;
- среща на международната изследователска мрежа „Участието в широколентовото общество“ на Европейската комисия, Белгия - май 2008 г.;
- участие в 27-та редовна среща на Европейската платформа на регулаторните органи (ЕПРА), Латвия - май 2008 г. ;
- трети годишен „Джеймс Баучър“ семинар, организиран от Центъра за изследване на демокрацията и Посолството на Ирландия в Република България, “Медиите и политиката в променяща се Европа”- май 2008 г.;

- участие в конференция за развитието на цифровата телевизия, Унгария - май 2008 г.;
- международен фестивал “Медиамикс”, Албена, 5 – 8 юни 2008 г..
- заседание на Управителния съвет на програмата на Европейската комисия „На Изток от Запад”, Босна и Херцеговина, 5 юни – 8 юни 2008 г.
- среща на Управителния съвет на Международната изследователска мрежа „Изследвания в областта на науката и технологиите в икономиката, основана на знанията”, Германия, 11 юни – 13 юни 2008 г.
- среща за създаване на форум на черноморските регулаторни органи, Турция, 30 юни 2008 г.
- среща на работна група на регулаторните органи за аудиовизуални медийни услуги, Белгия, 3 – 5 юли 2008 г.
- среща на работна група на регулаторните органи за аудиовизуални медийни услуги, Швеция и Испания, 17 – 22 юли 2008 г.
- втори международен писателски форум „Слово без граници”, Украйна, 14 – 20 октомври 2008 г.
- 28-ма среща на Европейската платформа на регулаторните медийни органи (ЕПРА), Ирландия, 29 октомври – 1 ноември 2008 г.

През 2009 г. международните участия на членове и експерти на СЕМ отново се фокусират върху срещи и дебати за прилагането на Директивата за аудиовизуални медийни услуги, за ратификацията на Европейската конвенция за трансгранична телевизия и регулярните срещи с европейските регулатори, членове на ЕПРА.

2.4.2. Изводи и препоръки

- СЕМ активно участва през 2008 г. в различни важни медийни форуми, като изразява своята позиция по редица професионални стандарти в областта на медийната регулация;
- Препоръчително е Съветът да засили връзките си с представители на другите регулаторни органи. Така професионалният диалог на регулаторния орган с други регулатори ще се активизира, което несъмнено ще допринесе за разширяването и обогатяването на добрите практики в областта на медийната регулация;
- През 2009 г. Съветът трябва активно да участва в процеса на въвеждането на *Директивата за аудиовизуалните медийни услуги* в

закона за радиото и телевизията, чийто срок, определен от ЕК, изтича в средата на декември 2009 г.

2.5. Публични дейности и корегулация

2.5.1. Участие в работни срещи и семинари.

В своята дейност Съветът за електронни медии следва вече утвърдената практика да поддържа постоянен професионален диалог с представителите на неправителствените организации в медийния сектор, а също и с радио- и телевизионните оператори, които имат някои въпроси към регулаторния орган във връзка с прилагането от него на Закона за радиото и телевизията и спазването на неговите основни изисквания.

Установена практика в Съвета е, когато един оператор поиска среща с представители на Съвета по определен въпрос, той да получи такава среща. Важна част от регулаторната дейност е превенцията, постоянният професионален диалог на регулаторния орган по съдържанието и някои радио- и телевизионни оператори, в хода на който се уточняват преценките и на двете страни по спазването и конкретното прилагане на медийния закон. Това е важна част от политиката на публичност и прозрачност в работата на регулатора и вземането от него на решения.

В процеса на утвърждаване и налагане на добри практики в областта на медийната регулация, отнасящи се най-вече до прилагането на медийния закон или обсъждане на промени в него, през 2008 г. СЕМ активно работи с някои неправителствени медийни организации и органи на саморегулацията, като *Асоциацията на българските радиооператори (АБРО)*, *Асоциацията на българските телевизионни оператори (АБТО)*, сдружения за колективно управление на авторски и сродни права, *Съюза на българските национални електронни медии* и др.

През изтеклата 2008 г. представители на Съвета за електронни медии взеха участие в редица семинари, публични дискусии, работни срещи и други публични форуми:

- участие по време на кръгла маса за попълването на доклада „*Индекс за устойчиво развитие на медиите*” през 2007 г., организирана от агенция „Маркет Линкс”- януари 2008 г. ;
- участие в семинара, организиран от Комисията за регулиране на съобщенията по съвместен проект с техните испански колеги- януари 2008 г;

- участие в Заседанието на Съвета по европейските въпроси по отношение на разрешенията за радиоразпръскване - януари 2008 г;
- участие в два от петте семинара, организирани по инициатива на АБРО относно въвеждането на новата *Директива в Закона за радиото и телевизията* - януари 2008 г.;
- участие в заседание на *Комисията по гражданско общество и медии* в Народното събрание, относно трансграничните смущения и мерките за намаляване на влиянието им върху българските радио- и телевизионни станции- януари 2008 г. ;
- участие в среща с членовете на *Комисията за регулиране на съобщенията* (КРС) относно въвеждането на *Националния цифров план* и приемането на ЗИД на ЗРТ - януари 2008 г.;
- участие в работна среща с членовете на *Обществения съвет по саморегулация в рекламата* и в дискусиите за ползите и вредите от подобно сдружение на рекламисти и радио и телевизионни оператори - януари 2008 г;
- участие в редовното месечно заседание в Министерство на държавната администрация и административната реформа - Секторен подкомитет, по изпълнението на проекта по програма „ФАР“: „*Укрепване на административния капацитет на Съвета за електронни медии*”- януари 2008 г.;
- участие в работна среща „IPTV- пазарни възможности и тенденции” във връзка с управлението на правата върху съдържанието- януари 2008 г ;
- среща с представители на АБРО относно финализиране на обявените телевизионни конкурсни процедури на основание постановено и влязло в сила решение на петчленен състав на ВАС - януари 2008 г ;
- участие в дискусия, организирана от парламентарната група „Българска нова демокрация” в зала „Изток” на Народното събрание, посветена на проблемите с некачествените стоки и услуги, които се предлагат на българските граждани- януари 2008 г.;
- работна среща с представители на Асоциацията на българските телевизионни оператори (АБТО) относно финализирането на телевизионните аналогови конкурси- януари 2008 г;

- работна среща с членове на Комисията за регулиране на съобщенията във връзка с предстоящото приемане на *Националния цифров честотен план*- януари 2008 г;
- участие в заседание на Комисията по гражданско общество и медии към НС, на което бяха изслушани институции, които имат отношение към телевизионните аналогови конкурси- февруари 2008г. ;
- участие в семинар на тема: *"Европейски регулаторни практики"*, организиран съвместно от Министерство на културата и Съвета за електронни медии - февруари 2008 г ;
- участие в заседание на Комисията по гражданско общество и медии във връзка с обсъждане на трансграничните смущения и мерките за намаляване на влиянието им върху българските радио- и телевизионни станции -- февруари 2008 г.;
- участие в заседание на Комисията по гражданско общество и медии относно взаимодействието между институциите при прехода от аналогово към цифрово разпространение - февруари 2008 г;
- участие в семинар на тема: *"Гарантиране на авторските и сродни права в дейността на електронните медии"*, организиран съвместно от Министерство на културата и Съвета за електронни медии - февруари 2008 г;
- участие в дискусия за формиране на становище до Европейския парламент по доклада „Медиен плурализъм“- март 2008 г;
- участие в едnodневен семинар на тема: *"Обсъждане на Директива за аудиовизуалните медийни услуги и въвеждането ѝ в българското законодателство"* - март 2008 г.;
- работна среща с генералния директор г-жа Уляна Пръмова и членовете на Управителния съвет на БНТ относно разглеждане и приемане на Отчет за дейността на обществения оператор- април 2008 г.;
- участие в заседание на Комисията по гражданско общество и медии към НС за обсъждане на трансграничните смущения и мерките за намаляването на влиянието им върху българските радио и телевизионни станции- април 2008 г.;
- работна среща с Комисията за регулиране на съобщенията относно Закона за изменение и допълнение на ЗРТ- април 2008 г.;
- участие в поредица от разговори по важни въпроси свързани с подготовката на *списък със значими събития* и във връзка с излъчването на *Европейското*

футболно първенство за първи път от кабелен оператор, а не от ефира на национална телевизионна програма. Такива бяха срещите с представители на “Диема Вижън” относно правата за отразяване на *Европейското първенство по футбол*. април- май 2008 г.;

- съвместно заседание на Съвета за защита на интелектуалната собственост и Редовния консултативен съвет по въпросите на интелектуалната собственост и авторското право, Пловдив - май 2008 г.;
- трети годишен „Джеймс Баучър” семинар, организиран от Центъра за изследване на демокрацията и Посолството на Ирландия в Република България, “Медиите и политиката в променяща се Европа”- май 2008 г.;
- работна среща с членовете на Обществения съвет по саморегулация на рекламата относно представяне на организацията и обсъждане на възможните модели на професионален диалог между регулаторните и саморегулаторните механизми в българското общество - май 2008 г.
- работна среща с ръководството на “Болкан Нюз Корпорейшън” - май 2008 г.;
- работна среща с ръководството на БНТ относно отстъпените права за *Европейското първенство* и предстоящите промени в програмната схема на БНТ и представители на *Българския футболен съюз, Държавната агенция за младежта и спорта и Българската лига по професионален футбол* относно предстоящото провеждане на Националното първенство по футбол и отразяването на значими спортни събития и защита на зрителския интерес - юни 2008 г.;
- среща с телевизионния оператор “Диема Вижън” АД относно притежаваните от него права за отразяване на събитие от значим обществен интерес (Европейското първенство по футбол), 10 юни 2008 г.;
- среща с генералния директор и членовете на Управителния съвет на БНТ относно отстъпените права за Европейското първенство по футбол и предстоящите промени в програмната схема на БНТ, 12 юни.2008 г.;
- среща с членовете на Комисията за регулиране на съобщенията относно продължаване на дискусиата за предстоящи аналогови конкурси, 17 юни 2008 г.;
- среща с Управителния съвет на Обществения съвет по саморегулация в рекламата, 17 юни 2008 г.;
- заседание на Съвета за защита на интелектуалната собственост, 30 юни 2008 г.;

- среща с ръководството на “Нова телевизия – Първи частен канал” ЕАД във връзка с многократни нарушения в предаването „На четири очи” на Цветанка Ризова на основание чл. 83, ал 2 от Закона за радиото и телевизията, 10 юли 2008 г.;
- среща с “Филмаутор” относно уточняване на вижданията за предстоящото изменение на Закона за радиото и телевизията и спазването на авторското право и сродните на авторското права, 28 юли 2008 г.;
- участие в работна среща с генералния директор на БНТ Уляна Пръмова и членовете на Управителния съвет на БНТ във връзка с програмните промени на регионалните телевизионни центрове на БНТ, 9 септември 2008 г.;
- участие в работна среща с представители на БТК, Министерството на транспорта и съобщенията, ДАИТС, БТК, генералните директори на БНР и на БНТ във връзка с продажбата на НУРТС на австрийската компания ORS и гаранциите за задължителното излъчване на предаванията на БНР и на БНТ, декември 2008г.

Подобни срещи спомагат за ефективното разбирателство между всички участници в медийната среда, в медийната регулация и помощните механизми, които могат да предоставят организациите от неправителствения сектор по отношение на съвместната регулация и саморегулацията.

2.5.2. Изводи и препоръки

Наложително е СЕМ да продължи професионалния диалог с неправителствените организации в областта на медиите. Съвместната регулация е въпрос, който се поставя на дневен ред в Директивата за аудиовизуалните медийни услуги, и затова е важно регулаторният орган да поддържа активни професионални отношения с различни представители на медийния сектор, неправителствени организации и организации за колективно представителство на авторски права.

2.6. Финансови дейности

2.6.1. Отчет за касовото изпълнение на бюджета на Съвета за електронни медии към 31 декември 2008 г

С Постановление № 15 на Министерския съвет от 2008 г. /ДВ бр.16 от 15.02.2008 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2008 година, на Съвета за електронни медии са утвърдени:

• приходи	640 000 лева
• разходи	1 816 000 лева
• трансфер	1 176 000 лева

На основание чл.34, ал.1 и 2 от Закона за устройството на държавния бюджет и във връзка с писма №№ 014-681/10.06.2008 г и 014-721/26.06.2008 г. за осигуряване на средства за компенсиране намалението на нетния доход на служителите във връзка с § 80 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2008 г., § 9 от Преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 7 на Министерския съвет от 2008 г. за изменение и допълнение на Постановление № 175 на Министерския съвет от 2007 г. и за осигуряване на допълнителни средства за възнаграждения на членовете на Съвета за електронни медии с оглед обезпечаване нарасналия размер на възнагражденията, които се преизчисляват всяко тримесечие, са извършени промени по бюджета на Съвета за електронни медии както следва:

I. УВЕЛИЧАВАНЕ НА ТРАНСФЕРИТЕ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ

БЮДЖЕТ И ДРУГИ БЮДЖЕТИ - общо с 50 475 лева, в т.ч.:

§ 31-00	Получени трансфери (субсидии/вноски) от ЦБ	50 475 лв.
§ 31-10	получени трансфери (субсидии) от ЦБ	50 475 лв.

II. УВЕЛИЧАВАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО ПАРАГРАФИ – общо с 50 475 лева, в т.ч.:

§ 01-00	Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	41 995 лв.
§ 05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	8 480 лв.

§ 05-51	осигурителни вноски от работодатели за ДОО	6 968 лв.
§ 05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	1 512 лв.

На основание чл.34, ал.3 от Закона за устройството на държавния бюджет и във връзка с писма №№ 014-880/11.09.2008 г., 014-957/20.10.2008 г., 014-987/11.11.2008 г., 014-1033/03.12.2008 г. и 014-1034/03.12.2008 г. за осигуряване на средства за довършване на основния ремонт на част от помещенията на пети етаж от сградата на Съвета и осигуряване на средства за други възнаграждения и плащания на персонала – изплащане на обезщетения за неизползван отпуск на членовете на СЕМ, чийто мандат бе прекратен, изплащане на средства за СБКО на персонала с характер на възнаграждения, изплащане на суми за становища относно радиоконкурси, Министерство на финансите извършва промени по бюджета на Съвета за електронни медии както следва:

I. НАМАЛЯВА РАЗХОДИТЕ общо със 145 500 лева, в т.ч.:

§ 10-00	Издръжка	111 500 лв.
§ 52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	34 000 лв.

II. УВЕЛИЧАВА РАЗХОДИТЕ общо със 145 500 лева, в т.ч.:

§ 01-00	Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	50 000 лв.
§ 02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	50 000 лв.
§ 05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	11 500 лв.
§ 51-00	Основен ремонт на дълготрайни материални активи	34 000 лв.

2.6.2. Численост на персонала.

За 2008 г. е определена численост на персонала 86 щатни бройки, в т.ч. 9 членове на Съвета за електронни медии, избирани и назначавани, съгласно Закона за радиото и телевизията, и 77 щатни бройки административно-технически персонал. В структурно отношение административно-техническият персонал е разпределен в следните дирекции: "Лицензиране", "Мониторинг", "Правни дейности", "Административно-информационно обслужване", "Финансова" и „Информационни технологии” и звена ”Вътрешен одитор” и ”Анализи и прогнози”.

С Решение № 84 от 10.06.2008 г. и във връзка с § 23 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2008 г., Съветът за електронни медии извърши съкращаване на числеността на персонала с 9 щатни бройки, считано от 01.07.2008 г..

Към 31.12.2008 г. от общо 77 щатни бройки, заетите са 72, в т.ч. 9 бройки – членове на СЕМ и 63 бройки административно-технически персонал. Незааетите бройки са в дирекции "Мониторинг", „Финансова” и "Информационни технологии”.

Съгласно чл.41 от Закона за радиото и телевизията за времето, през което изпълняват своите функции, членовете на Съвета за електронни медии получават месечно възнаграждение в размер, равняващ се на три средномесечни заплати на заетите лица в народното стопанство по данни на Националния статистически институт. Основното месечно възнаграждение се преизчислява всяко тримесечие на основата на средномесечната заплата за последния месец от предходното тримесечие. Основната месечна заплата за четвъртото тримесечие на 2008 г. на членовете на Съвета за електронни медии е 1 614 лева.

С Постановление № 7 от 23.01.2008 г. /ДВ бр.10 от 01.02.2008 г./ на Министерския съвет, считано от 1.01.2008 г. за административно-техническият персонал е определена средна месечна брутна работна заплата на едно лице в размер на 624.38 лева, а с ПМС № 262 от 27.10.2008 година /ДВ бр.95 от 04.11 2008 г./ - 694.90 лева, считано от 01.07.2008 г.

2.6.3.Изпълнение на бюджетната сметка

П Р И Х О Д

За 2008 г. по бюджета на Съвета за електронни медии са одобрени собствени приходи – държавни такси в размер на 640 000 лева.

За периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г. приходите са в размер на 1 568 126 лева, което представлява 245.02% от общо одобрените приходи или преизпълнението им е със 145.02%.

Получените приходи включват:

- приходи от такси по Тарифата за таксите за радио- и телевизионна дейност;
- от имуществени санкции по наказателни постановления;
- продажба на тръжни документи;
- продажба на конкурсни документи.

Приходите от такси са отразени по §§ 25-01 такси за административни и други услуги и дейности и са в размер на 1 400 879 лева. Преизпълнението на приходите по план е с 760 879 лева, което представлява 118.897% .

Приходите от такси по ТПРТД включват:

• проверка на редовността на документите	-	3 400 лв.
• първоначална такса за лицензия за осъществяване на радиодейност	-	19 750 лв.
• първоначална такса за регистрация за осъществяване на радиодейност	-	1 000 лв.
• първоначална такса за регистрация за осъществяване на телевизионна дейност	-	55 500 лв.
• годишна такса	-	1 276 641 лв.
• такси за извършване на промени в условията на издадената лицензия или в регистрираните обстоятелства	-	44 588 лв.

Приходите от годишни лицензионни и регистрационни такси за надзор по спазването на условията за радио- и телевизионна дейност са общо в размер на 1 276 641 лева, в т.ч.

- за 2006 г. - **217 867 лева**
- за 2007 г. - **406 468 лева**
- за 2008 г. - **652 306 лева**

Преизпълнението на приходите от такси се дължи преди всичко на обстоятелството, че през 2008 г. са заплатени дължими такси за 2006 г. и за 2007 г.

Приходите от имуществени санкции са в размер на 147 896 лева и са получени от: „Нова телевизия”- 19 000 лв., „Елит медия” – 16 000 лв., „Макс Ченъл” АД – 14 939 лв., МСАТ и „Агенция Витоша” – по 12 000 лв., „бТВ” - 10 000 лв., Бумеранг 94, БНТ – по 8 000 лв., „Дарик радио” и „Гео Адвайзърс” – по 5 000 лв., „СКАТ”, „Мега микс”, „Радио Сити”, „България кабел” и „Добруджа спектър” - по 4 000 лв., „ТВ Варна” – 2 834 лв., „Нико груп” – 2 319 лв., „Радио TNN” – 2 184 лв., „Фокус Нунти” - 2 140 лв., „ТВ Европа”, ЕТ „БАЦ”, „САТ ТВ” и „Видеосат Раховец” – по 2 000 лв. и други – 480 лв. Тези приходи са отразени по §§ 28-02 *глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети.*

С решения №№ от 180 до 182 вкл. от 21.10.2008 година Съветът за електронни медии откри конкурси за осъществяване на радиодейност в градовете Разград и Търговище. Приходите от продажба на конкурсните книжа за обявените конкурси възлизат на 19 200 лева и са отразени по §§ 36-19 *други неданъчни приходи.*

Приходите от продажба на тръжни документи в размер на 150 лева са отразени по §§ 36-19 *други неданъчни приходи.*

Р А З Х О Д

През периода 01януари – 31 декември 2008 г. Съветът за електронни медии в осъществяване на своята дейност е изразходвал 1 642 792 лева, което представлява 88.02% от уточнения план. Най-висок относителен дял в общите разходи заемат разходите за заплати и възнаграждения за персонала – 43.74%, за издръжка – 31.24%, за капиталови разходи – 11.39%, за задължителни осигурителни вноски от работодатели – 8.90% и други възнаграждения за персонала – 4.73%.

**§ 01-00 Заплати и възнаграждения за персонала,
нает по трудови и служебни правоотношения**

Разходите за заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови правоотношения към 31.12.2008 г. възлизат на 718 582 лева, което представлява 90.93% от уточнения план. Към тях се отнасят заплати за:

- *членовете на СЕМ* - 204 246 лева
- *административно-технически персонал* - 514 336 лева.

Средната месечна брутна работна заплата (СМБРЗ) за 2008 г. на членовете на СЕМ е в размер на 1 892 лева, а на административно-техническия персонал – 691 лева. По-високият размер на СМБРЗ спрямо уточнения по план се дължи на обстоятелството, че през 2008 г. са изплатени целеви награди и допълнително материално стимулиране, съгласно приетите Вътрешни правила за организация на работната заплата.

§ 02-00 Други възнаграждения и плащания за персонала

Разходите по този параграф са в размер на 77 558 лева, което представлява 83.49% спрямо уточнения план. Тук са отнесени разходи за:

- *персонала по извънтрудови правоотношения* 24 849 лева
- *изплатени суми от СБКО* 17 293 лева
- *обезщетения за персонала* 33 457 лева
- *други плащания и възнаграждения (суми за временна неработоспособност за сметка на работодателя)* 1 959 лева

Разходите за възнаграждения на персонала по извънтрудови правоотношения в размер на 24 849 лева включват изплатените суми за:

- *правни услуги* - 17 433 лв.
- *административни услуги* - 5 677 лв.
- *участия в комисии* - 330 лв.
- *превод* - 1 409 лв.

Разходите за обезщетения за персонала с характер на възнаграждения, в размер на 33 457 лева включват изплатените обезщетения по чл.224 от Кодекса на труда за неизползван платен отпуск, в т.ч.:

- 26 981 лева за обезщетения на членове на СЕМ, чийто мандат бе прекратен в края на м.октомври;
- 6 476 лева на служители от административно-техническия персонал.

§ 05-00 Задължителни осигурителни вноски от работодатели

Поетите задължителните осигурителни вноски за 2008 г. са общо в размер на 146 146 лева или 85.78% от уточнения годишен план.

§§ 05-51 Осигурителни вноски от работодатели за Държавно обществено осигуряване

Поетите осигуровки за Държавно обществено осигуряване към 31.12.2008 г. възлизат на 111 581 лева, в т.ч. :

- за трудови възнаграждения	108 279 лева
- за наети по извънтрудови правоотношения	1 444 лева
- за социални разходи	1 858 лева

§§ 05-60 Здравно-осигурителни вноски от работодатели

Здравно-осигурителните вноски от работодателя към 31.12.2008 г. са в размер на 26 955 лева, в т.ч.:

- за трудови възнаграждения	25 308 лева
- за временна неработоспособност	584 лева
- за наети по извънтрудови правоотношения	506 лева
- за социални разходи	557 лева

§§ 05-80 Вноски за допълнително задължително осигуряване

Съгласно чл.12, ал.1, т.1 от Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2008 г. размерът на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд за лицата, родени след 31 декември 1959 г. е 5 на сто. Към 31.12.2008 г. разходът по тази параграф е в размер на 7 610 лева, в т.ч. по трудови правоотношения – 6 999 лева, извънтрудови правоотношения - 413 лева и за социални разходи – 198 лева.

§ 10-00 Издръжка

Разходите за издръжка на Съвета за електронни медии за периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г. възлизат на 509 516 лева, което представлява 86.31% от одобрения годишен план. С най-висок относителен дял са разходите за други външни услуги, за вода, горива и енергия, материали, командировки в страната и чужбина.

§§ 10-13 Постелен инвентар и облекло

Към 31.12.2008 г. по този подпараграф са изразходвани 2 685 лева за осигуряване на предпазни очила на работещите с компютърни системи на основание чл.8 от Наредба № 3 за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплеи.

§§ 10-14 Учебни и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките

Разходът от 332 лева е за закупуване на правна литература.

§§ 10-15 Материали

За периода 01.01. – 31.12.2008 г. разходът по този подпараграф е в размер на 83 146 лева, в т.ч. за:

• канцеларски материали	11 884 лева
• консумативи за хардуер	7 020 лева
• хигиенни материали	1 889 лева
• консумативи ксерокс	1 659 лева
• консумативи и материали за поддръжка	7 893 лева
• резервни части	15 526 лева
• други материали	27 891 лева
• активи под 500 лева	9 384 лева

§§ 10-16 Вода, горива и енергия

Общият разход по този подпараграф към 31.12.2008 г. е 87 740 лева и включва следните разходи:

• вода	1 190 лева
• ел.енергия	35 331 лева
• топлоенергия	5 770 лева
• гориво	41 980 лева
• смазочни материали	3 469 лева

§§ 10-20 Разходи за външни услуги

За периода 01.01. – 31.12.2008 г. Съветът за електронни медии е извършил разходи за външни услуги на стойност 242 483 лева, което представлява 47.59% от размера на разходите за издръжка. Към тези разходи са отнесени:

Разходи за телекомуникационни и пощенски услуги

Разходите за телекомуникационни и пощенски услуги към 31.12.2008 г. са в размер на 52 372 лева. Извършените разходи са за:

• стационарни телефони	14 576 лева
------------------------	-------------

• мобилни телефони	31 259 лева
• пощенски услуги	4 464 лева
• мобилен интернет	2 073 лева

Разходи за квалификации

Разходите в размер на 436 лева са за участие в квалификационен юридически курс.

Разходи за поддръжка на софтуер

Разходите в размер на 30 246 лева са за абонаментно обслужване на специализиран софтуер за радио- и телевизионен мониторинг – 28 800 лева, за обновяване на счетоводен продукт (програма за изчисляване на заплатите) – 1 356 лева и за обновяване на деловодна програма – 90 лева.

Разходи за поддръжка и ремонт на хардуер

Разходите в размер на 19 997 лева са за абонаментно поддържане на наличните компютърни конфигурации и принтери.

Други разходи за външни услуги

За периода 01.01.2008 г. - 31.12.2008 г. за други външни услуги са изплатени 139 396 лева, в т.ч. за:

• абонамент кабелна телевизия	7 612 лева
• Интернет връзка	7 679 лева
• информационно обслужване "ДЕЛФИ"	3 030 лева
• охрана	14 255 лева
• асансьор	680 лева

• паркинг	1 639 лева
• социологическо проучване	27 000 лева
• превод	4 359 лева
• други	14 586 лева
• почистване	15 885 лева
• дезинсекция	1 512 лева
• автомивка	2 817 лева
• абонамент ППО	821 лева
• абонамент вестници	19 083 лева
• клипинг	4 110 лева
• печат на бюлетин	14 328 лева

§§ 10-30 Разходи за текущ ремонт

За периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г. са извършени разходи за текущ ремонт на обща стойност 7 189 лева, в т.ч. за ремонт на автомобили – 6 005 лева, за ремонт на техника – 98 лева, ремонт на водопровод – 1 086 лева.

§§ 10-40 Платени данъци, мита и такси

Към 31.12.2008 г. по този подпараграф са изплатени 12 982 лева за: винетки – 1 082 лева, такса МПС – 1 259 лева, такса служебен паспорт - 120 лева, данък сгради - 1 416 лева и данък битови отпадъци - 8 385 лева.

§§ 10-51 Командировки в страната

За командировки в страната - за явяване на съдебни дела, срещи с кабелни оператори, участие в международния медиен фестивал в курорта „Албена“, командировки на ръководителите на регионалните центрове до София и пр., през периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г. са изразходвани 23 828 лева.

§§ 10-52 Краткосрочни командировки в чужбина

Към 31.12.2008 г. разходите за командировки на членовете на Съвета за електронни медии в чужбина са в размер на 24 119 лева. Командировките са за участия в срещи със сродни организации.

§§ 10-62 Разходи за застраховки

Разходът от 15 083 лева включва застраховки "Каско" на леки автомобили – 12 089 лева, застраховка „Гражданска отговорност“ – 2 205 лева и застраховка „Имущество“ на сградите, собственост на Съвета (включително и регионалните офиси) – 789 лева.

§§ 10-91 Други разходи за СБКО

По този подпараграф са изразходвани 359 лева за закупуване на хладилник, съгласно решение на трудовия колектив.

§§ 10-92 Разходи за глоби, неустойки, наказателни лихви и съдебни обезщетения

Разходът по този подпараграф е в размер на 4 274 лева и представлява обезщетение, заплатено на Орлин Джелепов за неправилно уволнение.

§§ 10-98 Други неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи

В този подпараграф са отнесени разходите за посрещане на гости и представителни разходи, които към 31.12.2008 г. са в размер на 5 296 лева.

§ 46-00 Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности

Разходът в размер на 3 527 лева представлява членският внос на Съвета за електронни медии в Европейската платформа за регулаторни органи /ЕПРА/.

**§ 51-00 Основен ремонт на
дълготрайни материални активи**

Изразходваните средства в размер на 102 459 лева са за извършен основен ремонт на помещенията на петия етаж в сградата на СЕМ на бул."Шипченски проход" № 69 – 83 657 лева и 18 802 лева за ремонт на входното фоайе.

**§ 52-00 Придобиване на
дълготрайни материални активи**

За придобиване на дълготрайни материални активи към 31.12.2008 г. са усвоени 84 719 лева, в т.ч.:

- за придобиване на многофункционални устройства (принтер, скенер, ксерокс) на стойност 2 837 лева, което е отразено по §§ 52-01 придобиване на компютри и хардуер;
- за придобиване на мобилни апарати на стойност 1 819 лева, което е отразено по §§ 52-03 придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения;
- за придобиване на стопански инвентар – 1 063 лева, което е отразено по §§ 52-05 придобиване на стопански инвентар.

**§ 53-00 Придобиване на
нематериални дълготрайни активи**

Разходът в размер на 285 лева, отразен по §§ 53-01 придобиване на програмни продукти, е за закупуване на програмен продукт.

2.6.4. Трансфери

За периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г. не е преведена по §§ 31-10 получени трансфери (субсидии) от ЦБ субсидия.

Отчетена по § 31-10 получени трансфери (субсидии) от ЦБ субсидия в размер на 240 866 лева е трансфер за осигурителни вноски.

Трансферите за поети осигурителни вноски (в сила от 01.07.2003 г.) са в размер на 240 866 лева и са отчетени както следва:

§ 69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	183 626 лв.
➤ § 69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	44 556 лв.
➤ § 69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване	12 684 лв.

Разходите за осъществяваната дейност през 2008 г. възлизат на 1 642 792 лева, в т.ч. поети осигурителни вноски 168 646 лева. Те са финансирани от трансферите за поети осигурителни вноски (240 866 лева) и собствени приходи (1 568 126 лева). В резултат на тези финансираня в края на отчетния период наличността е в размер на 166 200 лева, която е отразена по §§ 31-30 Вноски за ЦБ за текущата година със знак „минус”. Във връзка с това получените трансфери по § 31-00 Получени трансфери (субсидии/вноски) от ЦБ (нето) са в размер на 74 666 лева.

2.6.5. Изводи и препоръки

- Организацията на отчитането на приходите и разходите по бюджета на СЕМ е в съответствие с нормативните изисквания за отчетността в публичния сектор и указанията на Министерство на финансите.
- Отчетеното преизпълнение на приходите спрямо планирания годишен размер се дължи основно на преведените годишни такси за 2006 г. и 2007 г. в резултат на предприети мерки от СЕМ за тяхното събиране.

- Забавеното въвеждане на Тарифата за такси за радио- и телевизионна дейност, като вид регулаторен инструмент на СЕМ, и отсъствието ѝ за период повече от пет години (от края на 2001 г. до средата на 2006 г.) позволява операторите да загубят дисциплиниращия рефлекс на потенциални длъжници. Въведената възможност таксите доброволно да се заплащат на четири равни вноски, независимо от бонуса при заплащане на годишната такса до 31 януари на текущата година с 5 на сто намаление, само отлага плащането във времето. Във връзка с това е необходимо да бъдат приети Вътрешни правила за установяване на публични държавни вземания от Съвета за електронни медии.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

3.1. Изводи

На 25 ноември 2008 г. Съветът за електронни медии избра нов председател - доц. Маргарита Пешева, с едногодишен мандат до 25 ноември 2009 г.. Тя е първият председател на СЕМ и за втори път оглавява Съвета .

В своята дейност през 2008 г. Съветът за електронни медии следваше и изпълняваше основните приоритети в своята работата, очертани в специален документ в началото на 2008 г.

Какви основни изводи могат да се направят за дейността на СЕМ, като регулатор по съдържанието, през изминалата 2008 г.

- Съветът продължи практиката си за развитие и структуриране на радиосредата по отношение на големите градски аудитории в областните градове. Бяха проведени радиоконкурси в онези областни градове, в които конкурси не са провеждани - **Ямбол, Габрово, Монтана и Ловеч**. Стартът на нови радиопрограми, предназначени за големите градски аудитории в отделните региони на страната, отговаря на обществения интерес, на изискванията на Стратегията и необходимостта на слушателите от нови качествени програми. Съветът стартира и успешно проведе радиоконкурси и в някои по-малки градове, като **Самоков** или, които са разположени в гранични зони, като **Ахтопол, Малко Търново и Дулово**, и в райони със смесено население, като **Велинград**. Така СЕМ изпълни изискванията на Стратегията относно

развитието на медийната среда в граничните региони и в районите със смесено население;

- В издадените от СЕМ програмни лицензии преобладава *общият/политематичен профил* - **14 програмни лицензии** са издадени с такъв профил. Това се дължи донякъде на устойчивото желание на кандидатите да представят програмни концепции, които разчитат на букет от разнообразни предавания и музикални стилове, към което обичайно се добавят регионални новини и местни предавания. Само **4 лицензии** за нови радиопрограми са издадени със специализиран профил, но тяхното присъствие вече означава политика на Съвета в подкрепа на някои интересни програмни проекти, с подчертана местна насоченост или с ориентация към живота и културата на определен етнос - например програмата „*Етнорадио*”;
- Издадените от СЕМ регистрации за радио- и телевизионна дейност в повечето случаи имат национален обхват, което показва равнището на кабелизиране на българските домакинства. *Общият/политематичен профил* преобладава при регистрациите на нови радиопрограми – за 2008 г. Съветът е издал две такива регистрации и само една със специализиран профил. *Общият/политематичен профил* преобладава и при регистрациите на телевизионни програми – през 2008 г. Съветът е издал **14 такива регистрации** и е направил само **3 регистрации** със *специализиран профил*. Областите, в които ще се развиват тези програми, са : **спорт, риалити предавания и документални филми**. Това показва, че ориентацията към *специализирания профил* при телевизионните програми, излъчвани по кабел и/или сателит, се подчинява на търговския интерес и изхожда от високия рейтинг на някои телевизионни жанрове;
- *Националният мониторинг* е осъществил най-голяма активност в областта на **принципите на радио- и телевизионна дейност**, опазване на малолетните и непълнолетните от жестокост, насилие и порнография, недопускане на предавания, внушаващи национална, политическа, етническа, религиозна и расова нетърпимост (чл.17, ал.2 във връзка с чл.10,ал.1,т.б и чл.17,ал.3) – той е издал **18 наказателни постановления** по този раздел от ЗРТ. *Националният мониторинг* е поставил особен акцент и върху недопускането от страна на законодателя за прекъсване с реклама на новини, политически и икономически коментари и анализи, документални филми и детски предавания (чл.83,ал.2) - **6 наказателни постановления**. Това показва, че негова основна грижа през

годината е опазването на обществения интерес, постигането на онази *хигиена* на ефира, която законът постановява чрез въвеждането на редица забрани относно позиционирането на реклама и спонсорство в програмите. От гледище на обществения интерес е от особена важност новините да не се прекъсват с реклами, за да не подвеждат зрителя какъв всъщност е дневният ред на обществото. Същото се отнася и до икономическите и политическите коментари и анализи, за да бъдат максимално обективни. *Националният мониторинг* през годината е работил и в приложното поле, което се отнася до скритата реклама (чл. 77, ал.2), а също и до забраната да бъдат спонсорирани политически и икономически предавания (чл. 90, ал.3) – **8 наказателни постановления**. Това отново говори за подчертана грижа спрямо обществения интерес;

- 2008 година е първата, в която отдел „Регионален мониторинг” показва качествен скок в дейността си. От издадените през годината **96 наказателни постановления**, **46** са по инициатива на националния мониторинг, а **50 наказателни постановления** са по инициатива на експертите от *регионалния мониторинг*. *Регионалният мониторинг* е развил най-голяма активност при установяване на **необозначена реклама** (чл.82, ал.1)- **19 наказателни постановления**, и при установяване на нарушения, свързани с **обозначаване на спонсорството** (чл.92, ал. 2) – **9 наказателни постановления**. Интересно е да се отбележи, че Регионалният мониторинг е работил и в приложното поле на задължението радио- и телевизионните оператори да предоставят на СЕМ необходимата информация в предвидените от закона случаи (чл.13,ал.3) – **4 наказателни постановления**. Това показва по- високо професионално самочувствие на неговите експерти;
- Административнонаказателната дейност на СЕМ може да се смята за успешна- на втора инстанция съдът е потвърдил **26 наказателни дела**, а е отменил **14 дела**. В бюджета на СЕМ са постъпили **общо 147 896, 54 лв.**, представляващи суми по наложени имуществени санкции с наказателни постановления от председателя на СЕМ;
- Около **90%** от делата пред *Върховния административен съд* са решени в полза на СЕМ и те са спечелени. Около **70%** от наказателните с административен характер дела по обжалвани наказателни постановления, са решени отново в полза на Съвета. Това показва много добри резултати на дирекция „Правни дейности”;
- СЕМ активно участва през 2008 г. в различни важни медийни форуми, като изразява своята позиция по редица професионални стандарти в областта на медийната регулация;

- СЕМ поддържа активен професионален диалог с неправителствените организации в областта на медиите. Важно е регулаторният орган да поддържа активни професионални отношения с различни представители на медийния сектор, неправителствени организации и организации за колективно представителство на авторски права;
- След като Министерският съвет прие Националния план за наземно цифрово телевизионно разпространение (DVB-T) на 31 януари 2008 г., Съветът за електронни медии реши да отмени решенията за провеждане на обявените преди повече от година конкурсни процедури за аналогово телевизионно разпространение с местен обхват в градовете София, Варна и Пловдив. Това решение на СЕМ се оказа правилно; то успешно мина през съдебния контрол на ВАС;
- Във връзка с наложителната промяна в *Закона за радиото и телевизията* СЕМ изготви с помощта на външен консултант, рамката на новите текстове от бъдещия закон с оглед на цифровизирането на средата и преките отговорности, които регулаторът трябва да носи в прехода от аналогово към цифрово разпространение на програми. Съветът предостави тези текстове на работна група, създадена от *Министерство на културата*, и излезе с официално становище във връзка със ЗИД на ЗРТ;
- През 2008 г. СЕМ взе участие и в дискусии, организирани от неправителствения сектор, относно въвеждането на новата *Директива за аудиовизуални медийни услуги*. Съветът би трябвало да продължи участието си в консултационния процес по въвеждането на новата *Директива за аудиовизуални медийни услуги*, както и да подпомогне ратификацията на обновената *Конвенция за трансгранична телевизия*.

Видими са и някои недостатъци в работата на Съвета за електронни медии.

Най-важните от тях са следните:

- Не беше осъвременен и приет *нов списък със значими събития за националната аудитория*. Това задължение на регулатора е особено важно, с оглед обществения интерес и правилата на ЗРТ и новата Директива; ето защо в предстоящата 2009 г. Съветът полага усилия за изготвянето на този списък;
- Не бяха изработени и приети комплект от правилници, които гарантират нормалното въвеждане на системата за финансово управление и контрол

(СФУК). Това е задача, върху която Съветът активно работи и тя ще бъде изпълнена до средата на настоящата година;

- Не беше упражнен необходимият контрол върху нередовните платци и несъбраните лицензионни и регистрационни такси от страна на радио- и телевизионни оператори, съгласно Тарифата, приета от Министерски съвет. Този контрол вече се осъществява. Съветът през 2009 г. прие *Вътрешни правила относно несъбраните държавни вземания* и откри процедура към *Агенцията за държавни вземания* за първите **30 радио- и телевизионни оператори**, които не са издължили пред СЕМ своите лицензионни и регистрационни такси;
- Не беше извършена атестация на служителите в СЕМ и не бяха актуализирани техните длъжностни характеристики. СЕМ прие през 2009 г. *Правилник за атестирането на служителите* и започна да актуализира длъжностните им характеристики. Предстои атестиране на всички служители на СЕМ.

3.2. Предстоящи задачи

През 2009 г. Съветът за електронни медии ще усъвършенства добрите практики в областта на прилагането на *Закона за радиото и телевизията*, ще участва активно в процеса на *въвеждането на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги в Закона за радиото и телевизията*. Същевременно Съветът ще поддържа активен професионален диалог с радио- и телевизионните оператори, както и с неправителствените организации, които работят в областта на електронните медии, като АБРО, сдруженията за колективно представителство и управление на авторски и сродни права и др. Медийният регулатор в своите действия и решения все така ще се съобразява с интересите на зрителите и слушателите, като медийни потребители, които очакват медийната среда да се обогати и разнообрази с повече и по-качествени програми.

Кои са най-важните предстоящи задачи на Съвета през 2009 г., в съответствие с приетите изменения в *Закона за радиото и телевизията* и *Закона за електронните съобщения* и предстоящата дейност на СЕМ в областите на лицензирането и регистрацията в условията на новите електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване? Какво предстои в работата на Съвета през тази година в областите на мониторинга, на корегулацията и на неговите публични дейности?

- СЕМ ще проведе **23 конкурси** за наземно аналогово радиоразпръскване в някои градове в Република България, в които такива конкурси не са провеждани и там местни радиопрограми не се разпространяват. Това са някои областни градове или градове, разположени на границата и със смесено население. Съгласно *Стратегията за развитие на радио- и телевизионната дейност чрез наземно аналогово радиоразпръскване*, приета от НС, радиокомуникацията приоритетно трябва да се развива именно в такива селища. СЕМ ще проведе радиоконкурсите в три етапа: **първи етап** - в градовете **Разград и Търговище**, **втори етап** - в градовете **Пазарджик, Перник, Гоце Делчев и Девин** и **трети етап** - в градовете **Силистра и София**. С финализирането на тези конкурсни процедури СЕМ успешно ще завърши структурирането на радиосредата в Република България в национален мащаб по отношение на големите градски аудитории и обществената потребност от развитие на регионалната радиокомуникация;
- СЕМ ще продължи процедурата по регистрацията на нови радио- и телевизионни програми, в съответствие с измененията в *Закона за радиото и телевизията*. Съгласно изискванията на чл.125г и ДР на ЗРТ, СЕМ е задължен в **двумесечен срок** от влизането на измененията на *Закона за радиото и телевизията* в сила, да приведе в съответствие своя регистър, като създаде три самостоятелни раздела. Този срок изтича в **края на м. април 2009 г.** и СЕМ вече активно работи по пререгистрацията на действащите радио- и телевизионни оператори в Република България, чиито удостоверения трябва да бъдат издадени в **тримесечен срок**;
- Съгласно новите изисквания на ЗРТ, СЕМ в **двумесечен срок** от влизането в сила на този закон, трябва да открие процедура за издаването лицензии по реда на чл.116е от ЗРТ за национални или регионални програми, които могат да бъдат разпространявани чрез електронна съобщителна мрежа за наземно цифрово радиоразпръскване. Този срок изтича съответно в **края на м. април 2009г.**;
- СЕМ мотивирано с решение трябва да определи **вида и профила на лицензираните български телевизионни програми** или радиопрограми, които задължително ще се разпространяват чрез мрежите за наземно цифрово радиоразпръскване;

- СЕМ трябва служебно да издаде лицензии за наземно цифрово разпространение на телевизионните програми, които кумулативно отговарят на изискванията на §37, ал. 1 от ПЗР на ЗРТ. СЕМ вече откри производството по тяхното издаване;
- СЕМ ще продължи активно своята дейност в областта на мониторинга на радио- и телевизионните програми, по спазването на изискванията на ЗРТ и условията, заложи в програмните им лицензии. Съветът ще укрепва и развива и своите регионални центрове за мониторинг в градовете **Варна, Пловдив, Бургас, Видин, Благоевград и Велико Търново**, съобразно своите финансови възможности и административен капацитет;
- И през текущата година, Съветът ще развива съвместната си дейност с медийния сектор по важни професионални стандарти от областта на медийната регулация. Съветът инициира и създаде *Експертен съвет* към СЕМ, който да подпомага дейността на СЕМ в областта на професионалните стандарти чрез свои позиции, становища и решения. Така дейността на регулаторния орган по съдържанието става повече публична и прозрачна, а редица негови становища и решения задължително ще минават през обществено обсъждане.;
- СЕМ ще продължи активно да работи и чрез инициативи и участия в различни международни събития. През тази година СЕМ ще вземе участие в сесията на ЕПРА и в работата на *Комитета по трансгранична телевизия* в Страсбург.

Видно е, че Съветът за електронни медии ще има нови, много важни отговорности, от доброто изпълнение на които ще зависи оптималното развитие на медийната среда и успешният преход на Република България от аналогова към цифрова наземна телевизия. Общественият интерес при въвеждането на цифровата телевизия задължително изисква налагането на професионални стандарти и добри медийни практики от страна на регулаторния орган по съдържанието. Цялостната дейност на СЕМ, като регулаторен орган, както през 2008 г., така и сега трябва да е насочена към въвеждането на ясни правила за нормалното развитие и функциониране на медийната среда, в защита на слушателите и зрителите, като медийни потребители. Такъв е духът на времето и повелята на обществения интерес.

